

STATISTIČKA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA TVRTKE MÜLLER D.O.O. I USPOREDBA S ODABRANIM KONKURENTIMA

Grgurica, Tina

Master's thesis / Diplomski rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:894398>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-15**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET**

DIPLOMSKI RAD

**STATISTIČKA ANALIZA FINANCIJSKIH
IZVJEŠTAJA TVRTKE MÜLLER D.O.O. I
USPOREDBA S ODABRANIM KONKURENTIMA**

Mentor:

Prof. dr. sc. Elza Jurun

Student:

Tina Grgurica, 2161494

Split, svibanj, 2019.

SADRŽAJ:

1	UVOD	4
1.1	Problem istraživanja	4
1.2	Predmet istraživanja	5
1.3	Istraživačke hipoteze	6
1.4	Ciljevi istraživanja.....	6
1.5	Metode istraživanja	7
1.6	Doprinos istraživanja	7
1.7	Struktura diplomskog rada	8
2	TEMELJNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJI I POKAZATELJI POSLOVANJA.....	9
2.1	Temeljni finacijski izvještaji.....	9
2.1.1	Bilanca.....	11
2.1.2	Račun dobiti i gubitka	14
2.1.3	Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	16
2.1.4	Izvještaj o promjenama vlasničke glavnice.....	16
2.1.5	Izvještaj o novčanom toku.....	17
2.1.6	Bilješke uz finacijske izvještaje	18
2.2	Osnovni finacijski pokazatelji	19
2.2.1	Pokazatelji likvidnosti	19
2.2.2	Pokazatelji zaduženosti	20
2.2.3	Pokazatelji aktivnosti	23
2.2.4	Pokazatelji ekonomičnosti.....	24
2.2.5	Pokazatelji profitabilnosti	25
2.3	Horizontalna analiza	26
2.4	Vertikalna analiza.....	27
3	ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA TVRTKE MÜLLER D.O.O.	29
3.1	Müller Trgovina Zagreb d.o.o.	29
3.2	Horizontalna analiza tvrtke Müller	35
3.2.1	Horizontalna analiza bilance tvrtke Müller	35
3.2.2	Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka tvrtke Müller	40

3.3	Vertikalna analiza tvrtke Müller	42
3.3.1	Vertikalna analiza bilance tvrtke Müller	42
3.3.2	Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka tvrtke Müller	45
3.4	Analiza putem pokazatelja	46
3.4.1	Pokazatelji likvidnosti	46
3.4.2	Pokazatelji zaduženosti	48
3.4.3	Pokazatelji aktivnosti	49
3.4.4	Pokazatelji ekonomičnosti.....	51
3.4.5	Pokazatelji profitabilnosti	52
4	USPOREDBA TVRTKE MÜLLER D.O.O.S ODABRANIM	
	KONKURENTIMA.....	54
4.1	Odabrana konkurentska poduzeća	54
4.1.1	DM - drogerie markt Hrvatska	54
4.1.2	Bipa	57
4.2	Usporedba dobivenih podataka tvrtke Müller s DM-om i Bipom	60
4.2.1	Pokazatelji profitabilnosti	60
4.2.2	Pokazatelji aktivnosti	61
4.2.3	Dobit po zaposlenom.....	63
5	ZAKLJUČAK.....	65
	LITERATURA	67
	POPIS TABLICA.....	70
	POPIS GRAFIKONA	71
	POPIS SLIKA.....	72
	SAŽETAK.....	73
	SUMMARY.....	73

1 UVOD

U ovom diplomskom najprije će se pisati teorijski dio o financijskim izvještajima, pokazateljima te vertikalnoj i horizontalnoj analizi, zatim će se obraditi financijski izvještaji tvrtke Müller d.o.o., izračunati će se osnovni financijski pokazatelji te će se putem vertikalne i horizontalne analize analizirati financijski izvještaji. Na posljetku, napraviti će se usporedba s najznačajnijim konkurentima DM-om i Bipom s obzirom na postavljene hipoteze, te će iste biti komentirane.

1.1 Problem istraživanja

Analiza financijskih izvještaja (eng. Analysis of financial statements) može se opisati kao proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje.¹

Naziva se još i financijska analiza jer je usmjerena na kvantitativne financijske informacije.

Smatra se da postoje tri aktivnosti koje opredjeljuju postanak i razvoj financijske analize, odnosno analize financijskih izvještaja, a to su:²

- financijsko upravljanje,
- upravljačko računovodstvo i
- financijsko računovodstvo.

Analiza financijskih izvještaja je važna jer prethodi procesu planiranja koje je bitno kako bi se pravilno upravljalo poslovanjem, a zatim i razvojem poduzeća.

Analizom se mogu prepoznati dobre osobine poduzeća koje treba iskoristiti, te slabosti kako bi se mogle poduzeti korektivne akcije.

Analize su potrebne internim i eksternim korisnicima. Osim banaka i dobavljača eksterni su korisnici investitori i Porezna uprava. Eksterni su korisnici uglavnom orijentirani na pojedine aspekte analize, dok je menadžment zainteresiran za cjelokupnu analizu poslovanja.³

¹Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S. (2012.) : Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Veleučilište u Slavonskom Brodu , str. 149.

²Gulin, D., Petričević, H., Tušek, B., Žager, L. (2012.): Poslovno planiranje, kontrola i analiza, Drugo, izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 343.

³Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S. (2012.) : Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Veleučilište u Slavonskom Brodu , str. 149.

Prema Zakonu o računovodstvu (ZOR, 2015.) u Republici Hrvatskoj postoji šest temeljnih godišnjih financijskih izvješća: ⁴

- Bilanca,
- Račun dobiti i gubitka,
- Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti,
- Izvještaj o novčanim tokovima,
- Izvješće o promjenama kapitala i
- Bilješke uz financijske izvještaje.

Pokazatelji analize financijskih izvještaja su:

- *Pokazatelji likvidnosti* - sposobnost poduzeća da podmiri kratkoročne obveze,
- *Pokazatelji zaduženosti* - pokazuju koliko se poduzeće financira iz tuđih izvora,
- *Pokazatelji aktivnosti* - pokazuju efikasnost upotrebe resursa,
- *Pokazatelji ekonomičnosti* - pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda,
- *Pokazatelji profitabilnosti* - pokazuju koliki je povrat na uloženi kapital.

U ovom radu provest će se analiza financijskih izvještaja tvrtke Müller d.o.o. u razdoblju od 2012. do 2017. godine. To je najpouzdaniji način da se utvrdi uspješnost poslovanja, ali financijska izvješća ne pružaju sve potrebne informacije za donošenje poslovnih odluka jer ne pružaju nefinancijske informacije i bazirane su na financijskim učincima prošlih događaja.

1.2 Predmet istraživanja

Predmet istraživanja ovog rada je statistička analiza financijskih izvještaja tvrtke Müller d.o.o. u razdoblju od 2012. do 2017. godine. Na temelju financijskih izvještaja izvršit će se analiza rezultata poslovanja tvrtke.

Postavit će se hipoteze koje će se, na temelju teorijske i empirijske analize podataka iz financijskih izvješća, prihvatiti ili odbaciti. Provest će se i analiza putem odabranih financijskih pokazatelja te će se provesti usporedba s glavnim konkurentima na tržištu da bi se utvrdila uspješnost poslovanja tvrtke Müller d.o.o. i bolje razumio financijski položaj. Također, provest će se horizontalna i vertikalna analiza.

⁴Narodne novine, Zakon o računovodstvu: https://narodnenovine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_78_1493.html (20.08.2018.)

1.3 Istraživačke hipoteze

Potrebno je razlikovati znanstvene hipoteze i statističke hipoteze. Znanstvene hipoteze predstavljaju nagađanje, naslućivanje i pretpostavke koje motiviraju istraživača. Iz znanstvene hipoteze, tj. hipoteze istraživača (koja je najčešće afirmativna) izvodi se statistička hipoteza. Statističke hipoteze postavljaju se na način da mogu biti vrednovane statističko-analitičkim postupcima. One su u stvari matematički izraz koji predstavlja polaznu osnovu na kojoj se temelji kalkulacija statističkog testa. Testiranje hipoteza je statistički postupak kojim se određuje je li i koliko pouzdano raspoloživi podaci iz reprezentativnog uzorka podupiru pretpostavljenu pretpostavku.⁵

U skladu s definiranim problemom i predmetom istraživanja postavljene su sljedeće hipoteze:

- *H1: Tvrtka Müller d.o.o. bilježi profitabilnost poslovanja u čitavom promatranom razdoblju,*
- *H2: Tvrtka Müller d.o.o. u promatranom razdoblju ostvaruje bolje pokazatelje aktivnosti od svojih konkurenata,*
- *H3: Tvrtka Müller d.o.o. u promatranom razdoblju ostvaruje veću dobit po zaposlenom od svojih konkurenata.*

1.4 Ciljevi istraživanja

Ciljevi koji se žele postići ovim radom su:

- Utvrđivanje i ocjenjivanje uspješnosti poslovanja tvrtke,
- Izračun i analiza financijskih pokazatelja,
- Analiza financijskih izvještaja tvrtke Müller d.o.o.,
- Analiza i usporedba poslovanja poduzeća s glavnim konkurentima,
- Na temelju postavljenih ciljeva donijeti zaključak o prihvatanju ili odbacivanju postavljenih hipoteza.

⁵ Pivac S.: Statističke metode (predavanja, diplomski studij, kolegij "Statističke metode"), e-nastavni materijal, Split, str. 121.

1.5 Metode istraživanja

Metoda (grčki - methodos, latinski - methodus, put, način, istraživanje) općenito znači planski postupak za postignuće nekog cilja na filozofijskom, znanstvenom, političkom ili praktičnom području.⁶

U radu će se koristiti različite metode istraživanja koje uključuju:⁷

- *Metodu kompilacije*- postupak preuzimanja tuđih rezultata znanstvenoistraživačkog rada, odnosno tuđih opažanja, stavova, zaključaka i spoznaja.
- *Metodu analize* - metoda kojom se složenih pojmovi, sudovi i zaključci raščlanjuju na jednostavnije sastavne dijelove i elemente da bi bili što razumljiviji.
- *Metodu sinteze* - metoda kojom se različiti zaključci, sudovi i pojave povezuju u smislene cjeline.
- *Metodu dedukcije* - logička metoda, pojedinačni zaključak se izvodi iz općih zaključaka.
- *Metodu indukcije* - analiziranjem pojedinih činjenica dolazi se do općih zaključaka
- *Statističku metodu* - naziva se i opća metoda znanstvenih istraživanja. Na temelju obilježja određenog broja elemenata izvode opći zaključci.
- *Deskriptivnu metodu* - metoda jednostavnog opisivanja činjenica, procesa i predmeta u prirodi i društvu.

1.6 Doprinos istraživanja

Doprinos istraživanja leži u činjenici da analiza financijskih izvješća daje sažet pregled poslovanja poduzeća i teži ka pogledu u budućnosti te naglašava sigurnost i uspješnost poslovanja.

Analizom se stvaraju informacije na temelju kojih se donose važne poslovne odluke, osiguravaju informacije za promišljanje i prosuđivanje poslovanja poduzeća sa svrhom donošenja što boljih poslovnih odluka.

Informacije dobivene analizom financijskih izvještaja korisne su kreditorima, investitorima (vlasnicima), menadžerima, revizorima te ostalim zainteresiranim korisnicima.

⁶Žugaj, M. (1979.): Metode analize i sinteze, Fakultet organizacije i informatike, Varaždin, str. 113. (<https://hrcak.srce.hr/81266>) (20.08.2018.)

⁷Zelenika, R. (2000.): Metodologija i tehnika izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet u Rijeci, Rijeka, str.339.

1.7 Struktura diplomskog rada

Struktura rada bit će prikazana kroz pet poglavlja.

U prvom, uvodnom poglavlju, definirat će se problem i predmet istraživanja, postaviti će se istraživačke hipoteze koje će se kasnije kroz istraživanje i dokazati, te su utvrđeni ciljevi, metode i doprinos istraživanja.

U drugom poglavlju obradit će se temeljna financijska izvješća, vertikalna i horizontalna analiza i pokazatelji poslovanja. Njihov pojam i vrste, te značenje za poduzeće i zainteresirane korisnike.

Treće poglavlje bavi se analizom financijskih izvješća tvrtke Müller d.o.o. Obradit će se horizontalna i vertikalna analiza te analiza putem pokazatelja.

U četvrtom poglavlju usporedit će se poslovanje tvrtke Müller d.o.o. s odabranim konkurentima.

U zaključnom, petom dijelu, iznijet će se zaključci proizašli iz teorijskog i empirijskog dijela istraživanja.

Na kraju će biti priložen popis literature, tablica, slika i grafikona te kratak sadržaj rada.

2 TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI I POKAZATELJI POSLOVANJA

2.1 Temeljni financijski izvještaji

Ukoliko se želi promatrati i analizirati poslovanje nekog poduzeća, neophodna je odgovarajuća informacijska podloga. Znatno dio takvih informacija nastaje u računovodstvu te je zapisan u financijskim izvještajima.⁸

Osnovni zadatak računovodstva, kao uslužne funkcije prijeko potrebne za upravljanje poduzećem, jest prikupljanje i obrada podataka financijske prirode te prezentiranje tako dobivenih informacija zainteresiranim korisnicima. U tom kontekstu financijski izvještaji predstavljaju završnu fazu računovodstvenog procesiranja podataka i pojavljuju se kao nosioci računovodstvenih informacija. Cilj financijskog izvještavanja je informiranje i zainteresiranih korisnika o financijskom položaju poduzeća kao i o uspješnosti poslovanja. Informirati korisnike znači prezentirati im sve relevantne i istovremeno pouzdane računovodstvene informacije u obliku i sadržaju prepoznatljivom i razumljivom osobama kojima su namijenjene.⁹

Financijski izvještaji trebaju istinito i fer prezentirati financijski položaj, financijsku uspješnost i novčane tokove poduzetnika. Istinito i objektivno predočavanje zahtjeva vjerno predočenje učinaka transakcije i drugih poslovnih događaja, a u skladu s kriterijima priznavanja imovine, obveza, kapitala, prihoda i rashoda.¹⁰ Iskazuju neke aspekte financijskih prilika u poduzeću, a koje se prvenstveno daju putem bilance i iskaza dobiti-gubitka.¹¹

Izvještaji ne pružaju sve informacije koje su potrebne korisnicima pri donošenju ekonomskih odluka, jer oni uglavnom daju sliku financijskih učinaka prošlih događaja i ne pružaju nefinancijske informacije. Financijski izvještaji uobičajeno se sastavljaju uz pretpostavku da poduzeće vremenski neograničeno posluje te da će poslovati i u doglednoj budućnosti.¹²

⁸ Žager, K., Žager, L. (1999.): „Analiza financijskih izvještaja“, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 33

⁹ Žager, K., Žager, L. (1999.): „Analiza financijskih izvještaja“, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 33

¹⁰ Hrvatski standard financijskog izvještavanja: 1. financijski izvještaji („narodne novine“, broj 86/15): <http://www.propisi.hr/print.php?id=13765> (21.08.2018.)

¹¹ Buble, M. (2006.): Osnove menadžmenta, Sinergija, Zagreb, str. 417.

¹² Vujević, I. (2009): Analiza financijskih izvještaja, ST-tisak, Split, str. 33

Sljedeća slika prikazuje temeljne financijske izvještaje koji su nabrojani u uvodnom dijelu rada, a bit će objašnjeni u nastavku.

Slika 1: Temeljni financijski izvještaji

Izvor: izrada autora prema Narodnim novinama:

https://narodnenovine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_78_1493.html

Kod sastavljanja i predaje godišnjeg financijskog izvještaja za statističke i druge potrebe nema razlikovanja poslovne od kalendarske godine, nego se u njemu iskazuju podaci koji se odnose isključivo na kalendarsku godinu koja traje od 01. siječnja do 31. prosinca.¹³

Zakonom je propisano da će se novčanom kaznom u svoti od 10.000,00 kuna do 100.000,00 kuna kazniti za prekršaj poduzetnik odnosno osoba ako ne dostavi Fina-i radi javne objave u rokovima, u skladu s odredbama Zakona (čl. 20.), GFI i godišnje izvješće te revizorsko izvješće, ako je obvezan revidirati svoje GFI-je i druge dokumente. Osim navedenoga, novčanom kaznom u svoti od 5.000,00 kuna do 20.000,00 kuna za navedeni prekršaj kaznit će se i odgovorna osoba poduzetnika.¹⁴ Rok za predaju godišnjeg financijskog izvještaja za statističke i druge potrebe za 2018. godinu je 30. travnja 2019. godine, a za predaju u svrhu javne objave rok je šest mjeseci od isteka poslovne godine. Obje je obveze moguće ispuniti istovremeno, do 30. travnja, predajom izvješća za statističke i druge potrebe te u svrhu javne objave.¹⁵

¹³ Računovodstvo revizija i financije, mjesečnik za poslovnu praksu, ožujak 2019., RRiF Plus, str. 18

¹⁴ Ibid str. 25.

¹⁵ Fina: [https://www.fina.hr/-/blizi-se-30-travnja-rok-za-predaju-godisnjeg-financijskog-izvjestaja-za-2018-godinu-za-statisticke-i-druge-potrebe\(20.04.2019.\)](https://www.fina.hr/-/blizi-se-30-travnja-rok-za-predaju-godisnjeg-financijskog-izvjestaja-za-2018-godinu-za-statisticke-i-druge-potrebe(20.04.2019.))

Godišnji financijski izvještaji u godišnjem izvještaju moraju biti revidirani, a zajedno s godišnjim izvještajem se obvezno u cijelosti objavljuje i revizorsko izvješće koje su potpisale osobe odgovorne za reviziju godišnjih financijskih izvještaja izdavatelja.¹⁶

2.1.1 Bilanca

Bilanca (Izvještaj o financijskom položaju) je sustavni pregled imovine, kapitala i obveza gospodarskog subjekta na određeni datum, najčešće na datum završetka fiskalne godine. Podaci u bilanci temeljeni su na povijesnim troškovima, a ne tržišnim vrijednostima, te stoga daju samo opću procjenu vrijednosti tvrtke.¹⁷

Bilanca mora dati odgovor na pitanja:¹⁸

- Kakva je financijska snaga poduzeća?
- Kakva je likvidnost?
- Hoće li poduzeće moći podmiriti kratkoročne obveze?
- Kakva je horizontalna financijska struktura, tj. u kojem je omjeru imovina financirana iz vlastitih i tuđih izvora?
- Kakav je položaj promatranog poduzeća u odnosu na poduzeća slične djelatnosti?

Bilancu sastavljaju svi poduzetnici koji su obveznici primjene Zakona o računovodstvu, neovisno o tome je li riječ o mikro, malim, srednjim ili velikim poduzetnicima. Podaci koji se unose u bilancu temelje se na priznavanju imovine obveza i kapitala u skladu s HSFI-jima za mikro, male i srednje poduzetnike i MSFI-jima za velike poduzetnike i subjekte od javnog interesa.¹⁹

¹⁶ Računovodstvo i financije, siječanj 2019., Hrvatska zaklada računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, str. 12.

¹⁷ Vidučić, Lj. (2012): Financijski menadžment, RRIF plus d.o.o., Zagreb, str. 376.

¹⁸ Žager, K., Žager, L. (1999.): „Analiza financijskih izvještaja“, Masmedia d.o.o., Zagreb, str. 34

¹⁹ Računovodstvo i Revizija i Financije (1/2019.): Sastavljanje financijskih i poreznih izvještaja za 2018. godinu, str 60.

Tablica 1: Prikaz skraćene bilance:

AKTIVA	PASIVA
A. Potraživanja za upisani, a neuplaćeni kapital B. Dugotrajna imovina I. Nematerijalna imovina II. Materijalna imovina III. Financijska imovina IV. Potraživanja C. Kratkotrajna imovina I. Zalihe II. Potraživanja III. Financijska imovina IV. Novac u banci i blagajni D. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda E. Gubitak iznad visine kapitala F. Ukupna aktiva G. Izvanbilančni zapisi	A. Kapital i rezerve I. Upisani kapital II. Premija na emitirane dionice III. Revalorizacijska rezerva IV. Rezerve V. Zadržani dobitak ili preneseni gubitak VI. Dobitak ili gubitak tekuće godine B. Dugoročna rezerviranja C. Dugoročne obveze D. Kratkoročne obveze E. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja F. Ukupno pasiva G. Izvanbilančni zapisi

Izvor: izrada autora prema: Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2015.): Financijski menadžment, IX. izdanje, RRI Plus, Zagreb, str.425.

Izvještaj o financijskom položaju sastoji se od aktive i pasive, a vrijednosti im trebaju biti izjednačene. U aktivni se predložava vrijednosno stanje imovine kojom poduzeće raspolaže, a u pasivi izvori te imovine:

$$\text{AKTIVA} = \text{PASIVA}$$

$$\text{IMOVINA} = \text{KAPITAL} + \text{OBVEZE}$$

Sva imovina kojom neko poduzeće raspolaže i koju kontrolira ima svoje podrijetlo, svoj put i način pritjecanja u poduzeće, tj. izvore od kojih je pribavljena. To su prije svega vlasnici, druga poduzeća, banke i druge financijske institucije, građani, itd. Ovisno o tome tko je uložio imovinu u poduzeće, da li sam vlasnik ili neki drugi privredni subjekt, izvore imovine dijelimo prema vlasništvu na vlastite izvore (kapital ili glavnica) i tuđe izvore (obveze).²⁰ Dakle, bilancom se analizira financijski položaj poduzeća, utvrđuju slabosti i nedostaci te predviđa buduće poslovanje.

²⁰ Mamić Sačar, I., Sever, S., Žager, K., Žager, L. (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 57-58.

Imovina se dijeli u dvije osnovne grupe, a to su:

- kratkotrajna i
- dugotrajna imovinu,

a prema pojavnom obliku sistematizira se na:

- materijalnu i
- nematerijalnu imovinu.

Kratkotrajna imovina (tekuća ili obrtna) je ona za koju se smatra da će se pretvoriti u novac u razdoblju koje je kraće od godine dana, dok se kod dugotrajne imovine (stalne ili fiksne) očekuje da će se postepeno pretvarati u novac u razdoblju dužem od godine dana.

Oblici kratkotrajne imovine:

- Novac (u banci, u blagajni)
- Potraživanja (od kupaca, zaposlenika, države...)
- Financijska imovina (dani kratkoročni krediti, kupljeni vrijednosni papiri, dani depoziti...)
- Zalihe (sirovina i materijala, gotovih proizvoda, proizvodnje, trgovačke robe).

Oblici dugotrajne imovine:

- Materijalna (zemljišta, šume, zgrade, postrojenja...)
- Nematerijalna (goodwill, patenti, koncesije...)
- Financijska imovina (dani dugoročni krediti, kupljeni dugoročni vrijednosni papiri...)
- Potraživanja (od kupaca...).

Materijalna imovina predstavlja sve one oblike koji imaju fizički, materijalni oblik (zgrade, postrojenja, oprema zalihe...), dok nematerijalni oblici imovine nisu okom vidljivi, ali pridonose ostvarivanju poslovnog zadatka.²¹Sva imovina kojom poduzeće raspolaže ima svoje porijeklo, pribavljena je iz određenih izvora koji predstavljaju obveze prema vlasnicima te imovine. Izvore imovine (sredstva) prema vlasništvu dijelimo na vlastite izvore (kapital ili glavnica) i tuđe izvore (obveze).²²

Razlika između ukupne imovine i ukupnih obveza predstavlja vlasničku glavnica (kapital) poduzeća.

²¹ Mamić Sačar, I., Sever, S., Žager, K., Žager, L. (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.55.

²² Vujević, I. (2005.): Financijska analiza u teoriji i praksi, Ekonomski fakultet, Split, str. 82.

To je onaj dio sredstava koji pripada vlasnicima nakon podmirenja svih obveza.

To se jednostavnije može izraziti:²³

$$\text{SVE ŠTO IMAM} - \text{SVE ŠTO DUGUJEM} = \text{MOJA NETO VRIJEDNOST ILI KAPITAL}$$

2.1.2 Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je prikaz prihoda, rashoda i financijskog rezultata u određenom vremenskom razdoblju. Pokazuje profitabilnost poslovanja tvrtke tijekom nekog vremenskog razdoblja.²⁴

Prikazuje prihode priznate u određenom razdoblju i rashode kojima teretimo te prihode.

Bilanca promatrana zajedno s izvještajem daje bolji uvid u stanje nego li sama bilanca jer izvještaj o poslovanju obuhvaća određeno razdoblje, a bilanca prikazuje stanje ne samo na kraju nego i na početku razdoblja obuhvaćenog izvještajem o poslovanju.²⁵ Na računu dobiti i gubitka vidi se je li postignut cilj poslovanja i u kojoj mjeri, a najčešći cilj je profitabilnost poslovanja.

Poduzeća obvezno za svaku poslovnu godinu utvrđuju rezultat poslovanja. U tu svrhu, poduzeća izrađuju račun dobiti ili gubitka, kojim za obračunsko razdoblje utvrđuju:²⁶

- Prihode
- Rashode, i
- Poslovni rezultat.

Pod prihodom se podrazumijeva povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja, odnosno povećanje imovine, a smanjenje obveze što ima za posljedicu povećanje glavnice, dok rashod podrazumijeva smanjenje ekonomske koristi u obračunskom razdoblju, odnosno imovina se smanjuje, a obveze povećavanju.

²³ G.A. Welsh, D.G. Short (1987): Fundamentals of Financial Accounting, Irwin, Homewood, Illinois, str. 52.

²⁴ Vidučić, L.J., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2015): Financijski menadžment, RRIF Plus, Zagreb, str. 427.

²⁵ Helfert E., A., (1997): Tehnike financijske analize, sedmo izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, izdanje časopisa računovodstvo i financije, Zagreb, str. 19.

²⁶ Grubišić, D. (2013.): Poslovna ekonomija, Ekonomski fakultet Split, Split, str. 261.

Nastanak prihoda i rashoda:

PRIHODI	RASHODI
•povećanje imovine •smanjenje obveza	•smanjenje (trošenje) imovine •povećanje obveza

Izvor: izrada autora prema: Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, K., Žager, L. (2008.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str. 68.

Na kraju obračunskog razdoblja utvrđuje se financijski rezultat, ako su prihodi veći od rashoda (poduzeće je ostvarilo više nego što je uložilo) ostvarena je dobit, odnosno pozitivan financijski rezultat. S druge strane ostvaren je gubitak, odnosno negativan financijski rezultat ukoliko su prihodi manji od rashoda:

$$\begin{aligned} \text{PRIHODI} - \text{RASHODI} &= \text{FINANCIJSKI REZULTAT} \\ \text{PRIHODI} > \text{RASHODI} &= \text{DOBIT} \\ \text{RASHODI} > \text{PRIHODI} &= \text{GUBITAK} \end{aligned}$$

Tablica 2: Skraćeni prikaz računa dobiti i gubitka (za razdoblje jedne izvještajne godine)

REDNI BROJ	POZICIJA
1.	Prihodi iz osnovne djelatnosti
2.	Rashodi iz osnovne djelatnosti
3.	Prihodi iz drugih aktivnosti
4.	Rashodi iz drugih aktivnosti
5.	Izvanredni prihodi
6.	Izvanredni rashodi
7a.	Dobitak prije oporezivanja (1+3+5 minus 2+4+6)
7b.	Gubitak prije oporezivanja (2+4+6 minus 1+3+5)
8.	Porez na dobitak ili gubitak
9a.	Dobitak financijske godine (7a-8)
9b.	Gubitak financijske godine (7b+8 ili 8-7a)

Izvor: izrada autora prema: Vidučić Lj., Financijski menadžment VIII. Izdanje, str. 379.

2.1.3 Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Ostala sveobuhvatna dobit obuhvaća prihode i rashode koji su izvan utjecaja menadžmenta, a rezultat su položaja i ekonomskih uvjeta poslovanja poslovnog subjekta. Najčešće su to dobiti i gubici od tečajnih razlika na inozemnim investicijama, nerealizirani dobiti i gubici koji proizlaze iz naknadnog mjerenja financijske imovine raspoložive za prodaju, promjene revalorizacijskih rezervi koje proizlaze iz naknadnog mjerenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine, revalorizirane vrijednosti planova definiranih primanja i efekti od zaštite na derivativnim instrumentima.²⁷

Obveznici primjene Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja, dužni su sastaviti izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.²⁸ Sastavljaju ga poduzetnici koji su obveznici MSFI-ja (Međunarodnih standarda financijskih izvještavanja), a to su veliki poduzetnici i subjekti od javnog interesa.

2.1.4 Izvještaj o promjenama vlasničke glavnice

Izvješće o promjenama vlasničke glavnice sadrži podatke o kapitalu i pričuvama, isplaćenim dividendama, kao i promjenama računovodstvenih politika i ispravke temeljnih pogrešaka. Svrha mu je dati prikaz promjene neto vrijednosti tvrtke, odnosno bogatstva dioničara, pri čemu se u bilješkama daje uzrok rasta ili eventualnog pada glavnice.²⁹

Glavnica predstavlja kapital poduzeća koji se sastoji od uložene imovine u poduzeće i zarađenog kapitala.

U ovom se izvještaju posebno moraju iskazati sljedeće pozicije:³⁰

- dobit ili gubitak razdoblja,
- sve stavke prihoda ili rashoda, dobiti i gubitaka koje prema zahtjevima drugih standarda treba direktno priznati u kapital te njihov ukupni iznos,
- učinak promjena računovodstvenih politika i ispravke temeljnih pogrešaka,
- dodatna ulaganja vlasnika i visina izglasanih dividendi,

²⁷Bakran D., Gulin D., Hladika M., Milčić I. (12/2017): Računovodstvo i financije, HZ RIF, Zagreb, str. 8.

²⁸https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_10_95_2052.html(15.04.2019.)

²⁹Vujević, I. (2005.): Financijska analiza u teoriji i praksi, Ekonomski fakultet, Split, str. 109.

³⁰<http://recupero.com.hr/blog-objava/financijski-izvjestaj-izvjestaj-o-novcanom-toku-izvjestaj-o-promjeni-vlasnicke-glavnice/>(15.04.2019.)

- iznos zadržane dobiti ili gubitka na početku i na kraju razdoblja te promjene unutar tog razdoblja,
- usklađenja svake druge pozicije kapitala, kao npr. premije na dionice i rezerve na početku i na kraju razdoblja uz posebno, pojedinačno prikazivanje takvih promjena.

2.1.5 Izvještaj o novčanom toku

Izvještaj o novčanim tokovima je financijski izvještaj koji je proizašao iz potrebe menadžmenta poduzetnika i financijskih institucija za dodatnim informacijama za potrebe donošenja poslovnih odluka. Na globalnoj razini danas je korist od izvještaja o novčanim tokovima velika, pa čak tolika da sve više zasjenjuje informacije koje su prezentirane u izvještaju o financijskom položaju (bilanci) i računu dobiti i gubitka.³¹

Izvještaj o novčanim tijekovima ili izvješće o tijekovima gotovine daje informacije menadžerima, investitorima i kreditorima o priljevima i odljevima novca tijekom obračunskog razdoblja, kao i o rezultatima tog odnosa. Izvješće o novčanom toku može se zamisliti kao novčanik poduzetnika u koji novac dolazi od naplata i odlazi radi plaćanja različitih obveza.³²

Novčani tok sastoji se od priljeva i odljeva novca i novčanih ekvivalenata, iskazuje sposobnost poduzeća da svojim aktivnostima generira novac i potrebu poduzeća za novcem. Prema ZOR-u ovaj izvještaj trebaju sastavljati sva poduzeća koja ne spadaju u skupinu malih poduzetnika.

$$\text{PRIMICI} - \text{IZDACI} = \text{GOTOVINA (NOVAC)}$$

Aktivnosti kojima se ostvaruju priljevi i odljevi:

- *Poslovne aktivnosti:* aktivnosti kojima se ostvaruju prihodi (prodaja proizvoda, usluga, robe). Primici se ostvaruju naplatom prodanog, a isplate na potrebe za njihovu proizvodnju i nabavu.
- *Investicijske aktivnosti:* aktivnosti stjecanja i otuđivanja dugotrajne imovine (nematerijalne imovine, materijalne imovine i uloga).

³¹Bakran D., Gulin D., Hladika M., Milčić I. (12/2017): Računovodstvo i financije, HZ RIF, Zagreb, str. 10.

³²Belak, V. (1995): Menadžersko računovodstvo, RRIF – Plus, Zagreb, str. 100.-101.

- *Financijske aktivnosti*: aktivnosti pribavljanja izvora financiranja poduzeća i podmirenja obveza po ovim izvorima (vlasničko i dužničko financiranje poduzeća).

2.1.6 Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijska izvješća predstavljaju detaljnu dopunu i razradu podataka iz bilance, računa dobiti i gubitka i izvješća o novčanom tijeku. Bilješke trebaju pratiti razradu podataka u pojedinim izvješćima radi smislene prezentacije ključnih informacija. Bilješke se svode na dvije osnovne grupe bilješki: one koje objašnjavaju računovodstvene politike koje su primijenjene u izradi izvješća, te ostale podatke koji su važni za razumijevanje izvješća.³³

Bilješke kao i ostali financijski izvještaji moraju biti sastavljene prema načelu urednog knjigovodstva odnosno izvješćivanja. Od načela urednoga knjigovodstva za bilješke su od posebne važnosti načela:³⁴

- *potpunosti* - bilješke moraju sadržavati sve zakonski propisane podatke i objašnjenja kako zbog vanjskih tako i unutarnjih korisnika računovodstvenih informacija,
- *istinitosti* - podrazumijeva mogućnost dokazivanja onog što predstavljaju financijski izvještaji. To se ispunjava kad su bilješke pregledane i prihvaćene od ovlaštene osobe – revizora i odgovaraju stvarnoj slici na dan bilance,
- *jasnoće i preglednosti* - zahtijeva razumljivo i jasno iskazivanje pozicija financijskih izvještaja, naravno, zbog korisnika računovodstvenih informacija.

Bilješke opisuju informacije prezentirane u financijskim izvještajima, a trebaju sadržavati informacije koje su neophodne za razumijevanje temeljnih financijskih izvještaja i ocjenu poslovanja, ali se ne vide direktno iz financijskih izvještaja, kao npr. u bilješkama se trebaju prikazati metode procjene bilančnih pozicija, odstupanja od metoda i razlozi odstupanja, pregled obveza kojima je rok dospijeca duži od 5 godina, prosječan broj zaposlenih, pregled obveze itd. Dodatne informacije u formi bilješki povećavaju kvalitetu računovodstvenih informacija. Razumijevanje je od velike koristi za korisnike jer se primjenom različitih računovodstvenih politika utječe na izgled financijskih izvještaja.

³³ Vidučić, Lj. (2012.): Financijski menadžment, VIII. izdanje, RRIF Plus, Zagreb, str 385.

³⁴ Ramljak B.: Upotrebljivost bilješki uz financijske izvještaje, EFST, str. 6.: <https://www.bib.irb.hr/410368>

Bilješke (ni ostali financijski izvještaji) nisu unificirane već je poduzeću ostavljena sloboda što se tiče oblikovanja i sadržaja samih bilješki. Često znaju biti nepotpune i nejasne zbog straha od otkrivanja previše informacija konkurenciji, a sastavljaju se tako da ih mogu razumjeti i oni koji ne posjeduju potrebna ekonomska znanja.

2.2 Osnovni financijski pokazatelji

Analiza putem pokazatelja je najčešće korištena analiza financijskih izvješća. Predstavlja prvu fazu financijske analize, pokazuje povezanost između računa u financijskim izvješćima i omogućuju vrednovanje financijskog stanja i poslovanja tvrtke. Pokazatelj je racionalan broj što znači da se jedna ekonomska veličina dijeli, odnosno stavlja u odnos s drugom ekonomskom veličinom. Dakle pokazatelji se računaju radi stvaranja informacija za donošenje poslovnih odluka.

2.2.1 Pokazatelji likvidnosti

Likvidnost je sposobnost društva da podmiri svoje dospjele obveze u roku pa se zbog toga može promatrati i kao kratkoročna solventnost.³⁵ Pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost poduzeća u kontekstu sposobnosti podmirjenja dospjelih kratkoročnih obveza.³⁶ Stavljaju u odnos novac i novčane ekvivalente tvrtke s njezinim obvezama.³⁷ Koriste se kako bi se procijenila sposobnost tvrtke da udovolji kratkoročnim obvezama kratkotrajnom imovinom.

Najčešći pokazatelji likvidnosti:

- koeficijent trenutne likvidnosti
- koeficijent ubrzane likvidnosti
- koeficijent tekuće likvidnosti
- koeficijent financijske stabilnosti

³⁵ Računovodstvo revizija i financije, mjesečnik za poslovnu praksu, ožujak 2019., RRiF plus d.o.o., str. 65.

³⁶ Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008.): Analiza financijskih izvještaja, II. prošireno izdanje, Masmedia, Zagreb, str. 248.

³⁷ Aljinović Barać, Ž. (2016): Računovodstvo novčanih tijekova, nastavni materijali s predavanja, Ekonomski fakultet Split, akademska godina 2016./2017., tema 5.

Tablica 3: Postupak izračunavanja pokazatelja likvidnosti:

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent trenutne likvidnosti	Novac	Kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	Novac + potraživanja	Kratkoročne obveze
Koeficijent tekuće likvidnosti	Kratkotrajna imovina	Kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti	Dugotrajna imovina	Kapital + dugoročne obveze

Izvor: izrada autora prema: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008.): Analiza financijskih izvještaja, II. prošireno izdanje, Masmedia, Zagreb, str. 248.

Koeficijent trenutne likvidnosti ukazuje na sposobnost poduzeća da trenutačno podmiri svoje obveze. Predstavlja najlikvidniji oblik imovine. Vrijednost mu mora biti 1, što znači da ima dostatna raspoloživa sredstva za podmirenje kratkoročnih obveza.

Vrijednost koeficijenta ubrzane likvidnosti trebala bi biti 1 ili veća od 1, odnosno poduzeće bi trebalo imati brzo unovčive imovine onoliko koliko ima kratkoročnih obveza.

Koeficijent tekuće likvidnosti bi trebao biti veći od 2, odnosno kratkotrajna imovina treba biti makar dvostruko veća od kratkoročnih obveza.

Koeficijent financijske stabilnosti trebao bi biti manji od 1, odnosno iz dijela dugoročnih izvora mora se financirati kratkotrajna imovina. Ukoliko je veći od 1 znači postoji deficit obrtnog kapitala.

2.2.2 Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti su zapravo pokazatelji financijske i kapitalne strukture društva, a pokazuju čijim se kapitalom i u kojem omjeru financira poslovanje društva.³⁸

Analiza zaduženosti obuhvaća analizu odnosa financijske i kapitalne strukture tvrtke te odnose pojedinih pozicija te strukture s aktivom. Analiza ukupne zaduženosti ocjenjuje razinu rizika tvrtke, njegovo kretanje kroz vrijeme i u usporedbi s alternativnim ulaganjima.³⁹

³⁸ Računovodstvo revizija i financije, mjesečnik za poslovnu praksu, ožujak 2019., RRiF plus doo, str. 66

³⁹ Aljinović Barać, Računovodstvo novčanih tijekova, akademska godina 2016./2017., tema5

Pod dugom se podrazumijevaju izvori financiranja koji se moraju otplatiti, i to na kratak rok ili na dugi rok. Upotreba duga u financiranju ima važne posljedice za vlasnike i kreditore:⁴⁰

- uz manja ulaganja vlasnici zadržavaju kontrolu nad tvrtkom,
- kreditori su svjesni da je sigurnost veća što je veći udio sredstava koji su osigurali vlasnici,
- dobit na vlastiti kapital tvrtke raste ako je stopa povrata ostvarena ulaganjem posuđenih sredstava veća od naknade za ta sredstva.

Najčešći pokazatelji zaduženosti su:

- Pokazatelj zaduženosti
- Pokazatelj vlastitog financiranja
- Pokazatelj financiranja
- Pokazatelj pokrića kamata
- Faktor zaduženosti
- Stupanj pokrića I
- Stupanj pokrića II

Tablica 4: Postupak izračunavanja pokazatelja zaduženosti:

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Pokazatelj zaduženosti	Ukupne obveze	Ukupna imovina
Pokazatelj vlastitog financiranja	Kapital	Ukupna imovina
Pokazatelj financiranja	Ukupne obveze	Kapital
Pokazatelj pokrića kamata	Dobit prije poreza i kamata (EBIT)	Godišnji troškovi kamata
Faktor zaduženosti	Ukupne obveze	Neto dobit + amortizacija
Stupanj pokrića I.	Vlastiti kapital	Dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II.	Vlastiti kapital + dugoročni tuđi kapital	Dugotrajna imovina

Izvor: izrada autora prema: <http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf> (25.04.2019.)

⁴⁰Vidučić, Lj. (2012.): Financijski menadžment, VIII. izdanje, RRI Plus, Zagreb, str. 399.

Stupanj zaduženosti analizira kapitalnu strukturu tvrtke i ukazuje na njezinu sposobnost da podmiri dospjele dužničke obveze. Istodobno, preostali postotni udio pokazuje u kojem je omjeru imovina tvrtke pokrivena iz vlastitih izvora financiranja (stupanj samofinanciranja). Idealna vrijednost utvrđena na temelju iskustva, odnosno kontrolna mjera pokazatelja stupnja zaduženosti iznosi 0,5, odnosno 50%. Visoka vrijednost pokazatelja zaduženosti ukazuje na rizičnu tvrtku koja mora plaćati visoke troškove kamata.⁴¹

Koeficijent vlastitog financiranja pokazuje koliki se dio ukupne imovine financira iz vlastitog kapitala odnosno glavnice. Vrijednost bi mu trebala biti veća od 50%. Što je stupanj samofinanciranja veći, vjerovnici su sigurniji, a time je i rizik poslovanja s tim poduzećima niži.

Odnos ukupnih obveza i kapitala (koeficijent financiranja) pokazuje odnos financiranja iz tuđih izvora i iz vlastitih izvora.⁴² Trebao bi iznositi 1:1, no u suvremenim uvjetima poslovanja se odstupa od tog odnosa. Odnos vlastitog i tuđeg kapitala se pomiče u omjer 30:70.

Pokazatelj pokrića troškova kamata mjeri sposobnost poduzeća da plati kamate iz dobiti prije oporezivanja.⁴³ Poželjno je da je odnos EBIT-a (dobitak prije poreza i kamata) i kamata što veći jer je rizičnost podmirenja obveza po dospelim obvezama u tom slučaju manja.

Faktor zaduženosti pokazuje koliko je godina potrebno da bi se iz ostvarene zadržane dobiti uvećane za amortizaciju podmirile ukupne obveze. Faktor zaduženosti služi samo kao indikator zaduženosti jer se iz zadržane dobiti i amortizacije (obračunske kategorije) ne mogu podmirivati obveze. Ovaj pokazatelj dovodi u vezu podatke iz bilance (brojnik) s podacima iz računa dobiti i gubitka (nazivnik). Manji faktor zaduženosti znači i manju zaduženost poduzeća. Uobičajeno se smatra da faktor zaduženosti ne bi smio biti veći od 3,5 godina.⁴⁴

⁴¹ Aljinović Barać, Ž.: Računovodstvo novčanih tijekova, nastavni materijali s predavanja, Ekonomski fakultet Split, Split., akademska godina 2016./2017. tema 6

⁴² http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/Jurjec_Analiza-financijskih-izvje%C5%A1ataja-pomo%C4%87u-financijskih-pokazatelja.pdf (20.04.2019.)

⁴³ <http://rif.hr/e-izdanje/rif/48/#zoom=z> (20.04.2019.)

⁴⁴ Vujević, I. (2005.): Financijska analiza, II. izdanje, EFST, Split, str. 134.

Stupanj pokrića I. i II. računaju se na temelju podataka iz bilance. Kod njih se razmatra pokriće dugotrajne imovine glavnicom, tj. glavnicom uvećanom za dugoročne obveze. Stupanj pokrića I. (zlatno bankarsko pravilo) odražava zahtjev za ročnom usklađenošću dijelova aktive i pasive, tj. zahtjev prema kojem dugotrajno vezanu imovinu treba financirati iz dugoročnih izvora. Kod stupanja pokrića II. (zlatno bilančno pravilo) treba istaknuti da njegova vrijednost mora biti veća od 1 jer je poznato da dio dugoročnih izvora, zbog održavanja likvidnosti, mora biti iskorišten za financiranje kratkotrajne imovine.⁴⁵

2.2.3 Pokazatelji aktivnosti

Nazivaju se još i koeficijenti obrta, a računaju se na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja. Upućuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu te pokazuju kako efikasno poduzeće upotrebljava vlastite resurse.

Pokazatelji obrtaja daju podatke o učincima uporabe ukupne imovine ili pojedinih dijelova imovine kada se to promatra kroz ostvarene prihode razdoblja poslovanja društva.⁴⁶

Tablica 5: Postupak izračunavanja pokazatelja aktivnosti:

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent obrta ukupne imovine	Ukupni prihod	Ukupna imovina
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	Ukupni prihod	Kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja	Prihodi od prodaje	Potraživanja
Trajanja naplate potraživanja u danima	Broj dana u godini (365)	Koeficijent obrta potraživanja

Izvor: izrada autora prema: Žager, K., Mamić Sačar, I., Sever, S., Žager, L. (2008.): Analiza financijskih izvještaja, II. prošireno izdanje, Masmedia, Zagreb, str.252.

Pokazatelj obrtaja ukupne imovine pokazuje relativnu efikasnost tvrtke u korištenju imovine u stvaranju rezultata. Ovaj pokazatelj odražava upravljanje potraživanjima (kroz prosječno vrijeme naplate), zalihami (kroz pokazatelj obrtaja), dugotrajnom imovinom (kroz pokazatelj obrtaja dugotrajne imovine).⁴⁷

⁴⁵ Vujević, I. (2004.): Financijska analiza, EFST, Split, str 142.

⁴⁶ Računovodstvo revizija i financije, mjesečnik za poslovnu praksu, ožujak 2019., RRiF plus, str. 67

⁴⁷ Vidučić, Lj. (2012.): Financijski menadžment VIII izdanje, RRIF – plus, Zagreb, str. 398.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine pokazuje koliko puta se kratkotrajna imovina poduzeća obrne u jedne godine. Mjeri relativnu efikasnost kojom poduzeće rabi kratkotrajnu imovinu za stvaranje prihoda.⁴⁸

Koeficijent obrta potraživanja stavlja u odnos prihod od prodaje sa stanjem potraživanja. Na temelju tog koeficijenta moguće je utvrditi prosječno trajanje naplate potraživanja. Moguće je računati koeficijente obrta potraživanja za svakog pojedinog kupca.⁴⁹

Trajanja naplate potraživanja u danima mjeri dužinu vremena potrebnog za pretvaranje prosječne prodaje u novac. Najčešće se računa na kvartalnoj (91) ili godišnjoj osnovi (365). niska vrijednost ovog pokazatelja znači da poduzeće uspješno naplaćuje svoja potraživanja.⁵⁰

2.2.4 Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti predstavljaju brojeve koji se dobivaju iz odnosa prihoda i rashoda, a predstavljaju vrijednost prihoda prema jedinici rashoda. Što je ta vrijednost veća, to je društvo koje se analizira uspješnije.⁵¹

U pravilu pokazatelji bi trebali biti veći od jedan, odnosno, što su veći, to se više prihoda ostvaruje na jedinici rashoda.⁵²

Tablica 6: Postupak izračunavanja pokazatelja ekonomičnosti:

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi
Ekonomičnost poslovanja (prodaje)	Prihodi od prodaje	Rashodi prodaje
Ekonomičnost financiranja	Financijski prihodi	Financijski rashodi
Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	Izvanredni prihodi	Izvanredni rashodi

Izvor izrada autora prema: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008.): Analiza financijskih izvještaja, II. prošireno izdanje, Masmedia, Zagreb, str.252.

⁴⁸ http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf (20.04.2019.)

⁴⁹ Ibid (20.04.2019.)

⁵⁰ Ibid (20.04.2019.)

⁵¹ Računovodstvo revizija i financije, mjesečnik za poslovnu praksu, ožujak 2019., RRiF Plus, str. 68

⁵² <http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf> (20.04.2019.)

2.2.5 Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti najčešći su i najkorišteniji pokazatelji, a izračunavaju se kao odnosi dobitka (profita) prema prihodima. Ti su pokazatelji najznačajniji dio financijske analize uspješnosti poslovanja.⁵³ Govore o sposobnosti uprave da učinkovito koristi raspoložive resurse. Koncept profitabilnosti ulaganja može se primijeniti na različite dijelove tvrtke i njezine imovine.⁵⁴

Pokazatelji profitabilnosti se mogu podijeliti u dvije temeljne skupine:⁵⁵

- Pokazatelje koji pokazuju profitabilnost u odnosu prema prodaji
 - Bruto marža profita,
 - Neto marža profita
- Pokazatelje koji pokazuju profitabilnost u odnosu prema ulaganjima.
 - Rentabilnost imovine,
 - Rentabilnost kapitala.

Tablica 7: Postupak izračunavanja pokazatelja profitabilnosti:

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Neto marža profita	Dobit nakon oporezivanja (neto dobit) + kamate	Ukupni prihod
Bruto marža profita	Dobit prije oporezivanja (bruto dobit) + kamate	Ukupni prihod
Neto rentabilnost imovine (ROA)	Neto dobit + kamate	Ukupna imovina
Bruto rentabilnost imovine	Dobit prije oporezivanja (bruto dobit) + kamate	Ukupna imovina
Pokazatelj neto rentabilnosti kapitala (glavnice) (ROE)	Neto dobit	Vlastiti kapital (glavnica)

Izvor: izrada autora prema: Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008.): Analiza financijskih izvještaja, II. prošireno izdanje, Masmedia, Zagreb, str. 253

Ovi pokazatelji se uglavnom izražavaju u postotku, to znači da se svaki od pokazatelja treba pomnožiti sa 100 kako bi se dobio postotak.

⁵³ Računovodstvo revizija i financije, mjesečnik za poslovnu praksu, ožujak 2019., RRiF Plus, str. 69.

⁵⁴ Aljinović Barać Ž: Računovodstvo novčanih tijekova, akademska godina 2016./2017., tema 6.

⁵⁵ <http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf>

Što je bruto marža poduzeća veća, to je poduzeće uspješnije u ostvarivanju zarade.

Neto marža profita je najprecizniji pokazatelj konačnih učinaka realiziranih poslova i pokazuje koliki postotak prihoda ostaje u vidu dobiti kojom se može slobodno raspolagati.⁵⁶

ROA (pokazatelj povrata na ukupnu imovinu) pokazuje sposobnost tvrtke da korištenjem raspoložive imovine ostvari dobit, odnosno predstavlja također mjeru snage zarade tvrtke.

ROE (pokazatelj povrata na ukupni kapital) pokazuje snagu zarade u odnosu na ulaganja dioničara, ovaj pokazatelj je najbolja pojedinačna mjera uspješnosti tvrtke.⁵⁷

2.3 Horizontalna analiza

Horizontalna analiza je usporedni prikaz apsolutnih svota najvažnijih pozicija bilance i računa dobiti/gubitka i promjene tih svota tijekom vremena (za više uzastopnih godišnjih izvješća).⁵⁸

Predmet horizontalne analize jesu bilančne pozicije i pozicije iz računa dobitka i gubitka. Da bi se došlo do zaključka o dinamici promjena, potrebno je pratiti višegodišnje trendove. Naime, rezultat dobiven analizom dvaju razdoblja može pružiti sliku o pozitivnim kretanjima, ali ako ga se razmotri kroz duže razdoblje, mogao bi uputiti na zaključak da rezultat dobiven analizom upućuje na moguće probleme. Za izračunavanje promjena u pozicijama financijskih izvješća i njihovo uspoređivanje može se uzeti neka godina kao bazna, a ostale se onda uspoređuju s njom. Osim toga mogu se praviti usporedbe svake godine u odnosu na prethodnu. Kod horizontalne analize može se pojaviti problem ako se dogode neke značajnije promjene u politici bilanciranja, promjene obračunskih sustava kod izrade financijskih izvješća ili na primjer inflacija. Tada se prvo moraju uskladiti bitne stavke da bi ovakva analiza uopće imala smisla.⁵⁹

⁵⁶<http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf>, str. 12. (22.04.2019.)

⁵⁷ Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2015.): Financijski menadžment, IX. izdanje, RRF Plus, Zagreb, str. 453.

⁵⁸ Belak, V. (1995): Menadžersko računovodstvo, RRF, Zagreb, str. 93.

⁵⁹ Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S. (2012.): Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Veleučilište u Slavonskom Brodu, str. 158.

Provedba horizontalne analize obuhvaća sljedeće korake:⁶⁰

- određivanje bazne godine
- računanje apsolutnog iznosa promjene vrijednosti svake pozicije po razdobljima,
- računanje postotnih promjena svake pozicije po razdobljima i
- interpretiranje dobivenih rezultata

Horizontalna se analiza provodi upotrebom baznih i verižnih indeksa. Indeksima se uspoređuje stanje jedne pojave ili skupine pojava u različitim vremenskim intervalima ili momentima ili na različitim mjestima. Bazni indeksi pokazuju relativne promjene u tekućem razdoblju u odnosu na neko odabrano bazno razdoblje.⁶¹

Verižni indeksi su relativni brojevi koji pokazuju promjene stanja pojave u uzastopnim razdobljima.⁶²

APSOLUTNA RAZLIKA = IZNOS TEKUĆE GODINE – IZNOS PRETHODNE
GODINE

RELATIVNA RAZLIKA = (APSOLUTNA RAZLIKA / IZNOS PRETHODNE
GODINE)*100

2.4 Vertikalna analiza

Vertikalna analiza prikazuje postotni udjel svake stavke financijskog izvješća u odnosu na odgovarajući zbroj (npr. tekuća aktiva bit će prikazana u odnosu na ukupnu aktivu). Iz usporednog izvješća za vertikalnu analizu bilančnih pozicija može se uočiti kako se kreću odnosi među pozicijama tijekom vremena. Ti bilančni odnosi odraz su politike poslovanja i politike investiranja.⁶³

Dakle uspoređuju se određene pozicije financijskih izvješća s pripadajućom ukupnom veličinom u promatranoj godini. Kod bilance se aktiva i pasiva izjednačavaju sa 100, a sve ostale pozicije prikazuju se u postotnom udjelu na ukupnu aktivu/pasivu.

⁶⁰ Aljinović Barać, Ž.: Računovodstvo novčanih tijekova, nastavni materijali, akademska godina 2016./2017., EFST, Split, tema 5.

⁶¹ Rozga, A. (2009.): Statistika za ekonomiste, EF Split, Split, str. 274.-275.

⁶² Šošić, I. (2004.): Primijenjena statistika, Školska knjiga, Zagreb, str 570.

⁶³ Belak, V. (1995): Menadžersko računovodstvo, RRIF – Plus, Zagreb, str. 96.

Vertikalna analiza se provodi sljedećim koracima:⁶⁴

- određuje se bazna vrijednost,
- računa se postotna promjena svake pozicije u strukturi,
- interpretiraju se dobiveni rezultati.

Vertikalnom analizom izvještaja o novčanim tokovima mogu se uočiti glavni izvori novca i novčanih ekvivalenata, odnosno može se uočiti u koje se svrhe koriste najznačajnija novčana sredstva. Međutim, da bi slika bila potpuna, potrebno je ove informacije upotpuniti i pregledom komparativnog izvještaja o novčanim tokovima, odnosno kombinacijom vertikalne i horizontalne analize. Također, i u vertikalnoj analizi, osim numeričkog iskaza u formi relativnih brojeva, vrlo koristan alat je i grafičko prikazivanje.⁶⁵

⁶⁴ Aljinović Barać, Ž. (2017): Računovodstvo novčanih tijekova, autorski materijali, akademska godina 2013/2014, Ekonomski fakultet Split, Split., tema 5/6.

⁶⁵ Ibid

3 ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA TVRTKE MÜLLER D.O.O.

3.1 Müller Trgovina Zagreb d.o.o.

Tvrtku Müller Ltd. & Co. KG osnovao je Erwin Franz Müller u Ulmu u Njemačkoj 5. ožujka 1953., a sve je započelo kao frizerski salon koji je početkom sedamdesetih ostvario novi koncept samoposlužne drogerije i time potresao i revolucionirao cijelu branšu.

Danas je u Müller-u zaposleno oko 35.000 djelatnika u 847 poslovnica, skladištima i upravama. Raznolikost asortimana procjenjuje se na cca 188.000 proizvoda.

Tvrtka Müller svake godine bilježi dvoznamenkasti broj novootvorenih poslovnica što omogućava zdrav i kontinuiran razvoj tvrtke kako u zemlji tako i u inozemstvu.⁶⁶

Müller Trgovina Zagreb d.o.o., Zagreb (u daljem tekstu: „Müller“) prvi put je u Hrvatskoj otvorena 2006. godine u Zagrebu.⁶⁷ Temeljem Ugovora o pripajanju od 07.02.2013. godine ovom društvu pripojeno je društvo Müller društvo s ograničenom odgovornošću za nekretnine. Temeljni kapital društva iznosi 102.500,00 kn, uplaćen je u cijelosti i upisan u sudskom registru. OIB društva je 84698789700.⁶⁸

Društvo Müller Trgovina Zagreb d.o.o. se pod imenom MÜLLER bavi trgovinom robom u kategorijama drogerija, parfumerija, multimedija, igračke, papirnica, kućanstvo, bio proizvodi i čarape sa sjedištem u Zagrebu.⁶⁹

Müller ima oko 1450 zaposlenih, oko 300 studenata i oko 100 praktikanata te se ubraja među najznačajnije poslodavce u Hrvatskoj, a danas su u Hrvatskoj otvorene ukupno 83 poslovnice. Prema istraživanju portala Moj Posao, Müller trgovina Zagreb d.o.o. u 2018. zauzima 3. mjesto na ljestvici najboljih poslodavaca u Hrvatskoj.⁷⁰

U poslovnoj godini 2016./2017. s društvom Konzum d.d. je ugovoreno preuzimanje 53 Kozmo drogerijske filijale. Do dana 30.06.2017. uspješno su preuzete 41 Kozmo filijale. U 2017./2018. preuzeto je ostalih 12 filijala.⁷¹

⁶⁶https://www.mueller.hr/tvrtka/povijest-cinjenice/?itm_content=kw33&itm_medium=3er-kombibanner&itm_campaign=uebersicht-unternehmen-international&itm_position=unternehmen (25.04.2019.)

⁶⁷<https://www.mueller.hr/tvrtka/karijera/> (28.04.2019.)

⁶⁸<http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do> (28.04.2019.)

⁶⁹ Ibid

⁷⁰<https://www.mueller.hr/tvrtka/karijera/> (28.04.2019.)

⁷¹<http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/> (21.04.2019.)

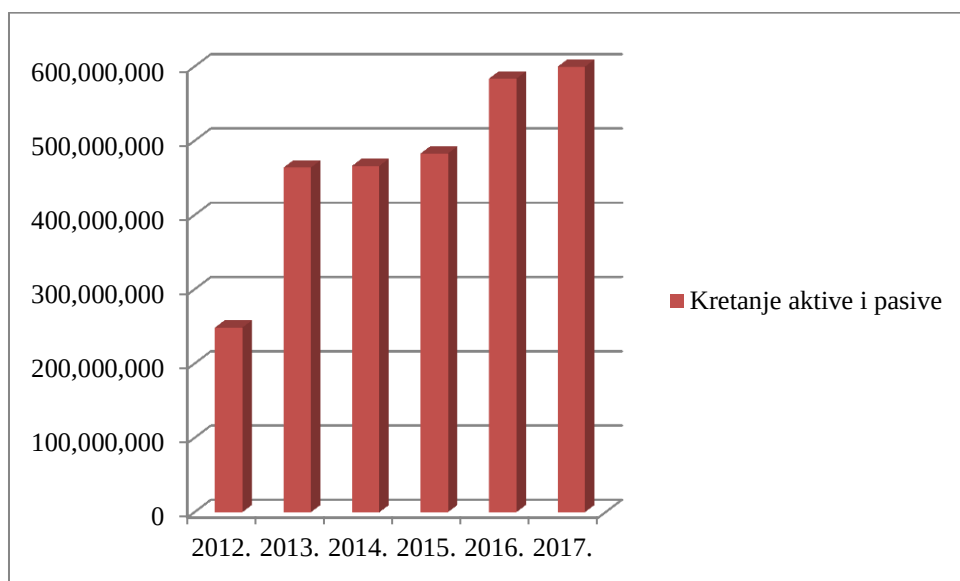
U nastavku rada prikazati će se bilanca i račun dobiti i gubitka tvrtke Müller d.o.o. za razdoblje od 2012. do 2017. godine.

Tablica 8: Skraćena bilanca tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

POZICIJA / GODINA	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Dugotrajna imovina	144.963.005	342.327.342	335.425.487	336.330.595	383.835.865	361.641.415
Nematerijalna imovina	75.805.039	102.509.889	99.082.155	114.391.520	161.332.154	140.289.681
Materijalna imovina	65.946.637	238.690.694	235.313.139	220.481.484	220.949.946	219.797.585
Dugotrajna financijska imovina	0	451.337	451.337	451.337	735.048	822.342
Odgodena porezna imovina	3.211.329	675.422	578.856	1.006.253	818.718	731.808
Kratkotrajna imovina	103.089.488	120.837.222	129.941.517	145.040.372	197.715.395	237.519.856
Zalihe	67.182.280	91.861.503	103.490.422	121.951.025	169.934.197	197.058.885
Potraživanja	19.455.543	16.933.336	19.407.449	18.086.257	19.371.038	24.798.791
Novac u banci i blagajni	16.451.665	12.042.382	7.043.646	5.003.090	8.410.160	15.662.179
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	620.922	845.983	935.514	1.592.253	2.255.307	577.251
Ukupno aktiva	248.673.416	464.010.547	466.302.518	482.963.221	583.806.567	599.738.522
Izvanbilančni zapisi	0	0	0	0	0	8.923.305
Kapital i rezerve	-36.447.212	-10.832.134	25.972.372	77.416.793	165.079.161	267.320.226
Temeljni (upisani) kapital	102.500	102.500	102.500	102.500	102.500	102.500
Kapitalne rezerve	0	0	0	0	3.641.326	3.641.326
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	-37.928.422	-36.549.712	-10.934.633	18.414.379	77.314.293	161.335.335
Zadržana dobit	0	0	0	18.414.379	77.314.293	161.335.335
Preneseni gubitak	-37.928.422	-36.549.712	-10.934.633	0	0	0
Dobit ili gubitak poslovne godine	1.378.710	25.615.079	36.804.505	58.899.914	84.021.042	102.241.065
Rezerviranja	4.033.254	3.027.091	4.658.770	5.088.862	5.772.939	1.013.899
Dugoročne obveze	0	32.708.323	163.287.416	141.690.220	119.839.516	99.624.290
Kratkoročne obveze	277.085.986	433.414.305	268.707.597	255.496.369	289.500.832	218.496.558
Odgodeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja	4.001.387	5.692.962	3.676.363	3.270.977	3.614.120	13.283.549
Ukupno pasiva	248.673.416	464.010.547	466.302.518	482.963.221	583.806.567	599.738.522
Izvanbilančni zapisi	0	0	0	0	0	8.923.305

Izvor: Izrada autora prema podacima iz bilance tvrtke Müller s RGFI-javna objava - Fina, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/>

U prethodnoj tablici prikazane su aktiva i pasiva bilance Müller-a za razdoblje od 2012. do 2017. godine te će poslužiti kao osnova za horizontalnu i vertikalnu analizu.

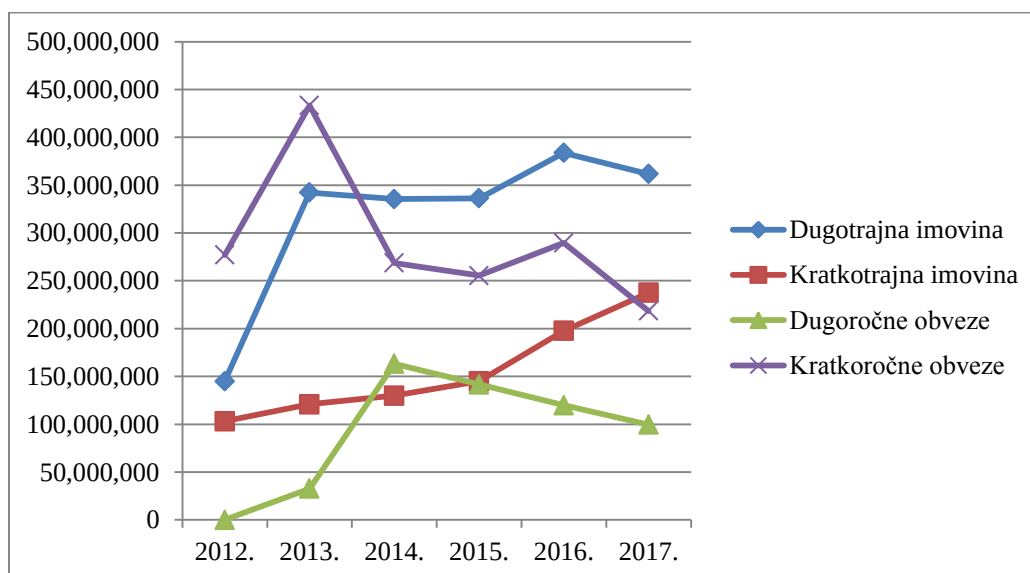
Grafikon 1: Kretanje aktive i pasive tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

Izvor: izrada autora

U tablici 8. vidljiv je pozitivan trend aktive i pasive tvrtke u promatranom razdoblju što je prikazano grafikonom 1.

Vrijednost aktive u 2012. godini iznosi 248.673.416 kn, a u 2017. godini 599.738.522kn.

U 2013. poduzeće bilježi najveći porast koji sa 248.673.416 kn raste na 464.010.547 kn.

Grafikon 2: Kretanje dugotrajne i kratkotrajne imovine, dugoročnih i kratkoročnih obveza tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 2. Prikazano je kretanje dugoročnih i kratkoročnih obveza te dugotrajne i kratkotrajne imovine.

Vidljivo je da je kratkotrajna imovina iz godine u godinu u porastu dok ostale stavke u nekim godina imaju tendenciju rasta, a u nekim tendenciju pada. Kratkotrajna imovina je porasla sa 103.089.488 kn u 2012. godini na 237.519.856 kn u 2017.

Vrijednost kratkoročnih obveza je bila najniža 2017. godine i iznosila je 218.496.558 kn, a najviša 2013. u iznosu od 433.414.305 kn.

Dugoročne obveze su bile najniže 2012., a najviše 2014.godine u iznosu od 163.287.416 kn, te prema kraju razdoblja opadaju na 99.624.290 kn.

Dugotrajna imovina je bila najniža 2012. te naglo raste u 2013. godini kada dolazi do blagog pada u 2015., a 2016. doživljava svoj vrhunac te je tada vrijednost dugotrajne imovine najviša i iznosi 383.835.865 kn, a zatim u 2017. godini vrijednost blago opada.

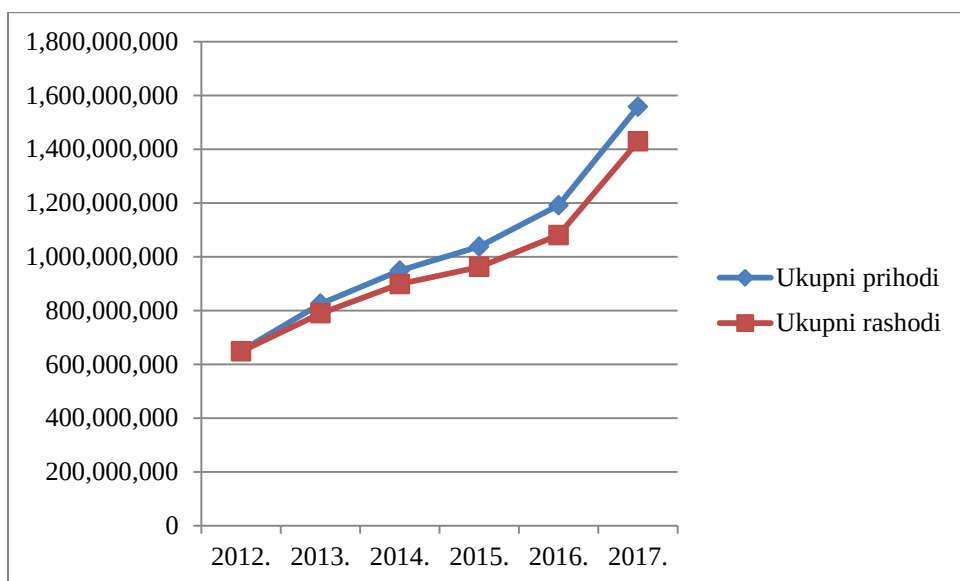
Sljedeća tablica prikazuje skraćeni prikaz računa dobiti i gubitka tvrtke Müller za promatrano razdoblje.

Tablica 9: Skraćeni prikaz računa dobiti i gubitka tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

POZICIJA / GODINA	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Poslovni prihodi	649.117.295	825.278.389	946.765.729	1.035.113.881	1.188.744.619	1.555.595.972
Ph. od prodaje s pod. unutar grupe	-	-	-	-	25.698.693	21.292.467
Prihodi od prodaje	631.365.362	805.545.851	924.559.321	1.010.550.304	1.132.868.625	1.479.740.168
Ph. na tem. upotr. vl. pr., robe i usl.	-	-	-	-	0	6.324.447
Ostali posl. ph. s pod. unutar grupe	-	-	-	-	15.673.585	29.785.545
Ostali posl. prihodi	17.751.933	19.732.538	22.206.407	24.563.577	14.503.716	18.453.345
Poslovni rashodi	641.574.767	781.086.215	888.057.945	954.405.975	1.075.080.518	1.422.411.043
Materijalni troškovi	544.821.528	660.485.255	743.762.300	797.553.325	897.854.275	1.181.664.197
Troškovi osoblja	49.044.449	59.206.218	68.380.462	71.643.279	84.568.826	113.302.831
Amortizacija	22.359.508	27.278.620	40.156.733	42.060.619	44.782.760	67.918.411
Ostali troškovi	19.063.986	24.952.377	24.440.177	24.684.342	28.563.014	35.610.941
Vrijednosno usklađivanje	2.625.675	7.431.161	3.333.385	9.534.713	7.944.165	3.080.149
Rezerviranja	749.896	735.218	398.479	430.092	1.094.377	5.907.142
Ostali posl. rashodi	2.909.725	997.365	7.586.409	8.499.604	10.273.102	14.927.373
Financijski prihodi	742.437	81.924	1.757.538	2.537.634	2.238.926	1.445.395
Financijski rashodi	6.211.454	8.544.454	10.216.769	7.447.349	5.559.047	6.098.532
Izvanredni – ostali prihodi	0	42.283	0	0	-	-
Ukupni prihodi	649.859.733	825.402.596	948.523.267	1.037.651.515	1.190.983.545	1.557.041.367
Ukupni rashodi	647.786.221	789.630.668	898.274.714	961.853.323	1.080.639.565	1.428.509.575
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	2.073.512	35.771.928	50.248.552	75.798.192	110.343.980	128.531.792
Porez na dobit	694.802	10.156.849	13.444.047	16.898.278	26.322.938	26.290.726
Dobit ili gubitak razdoblja	1.378.710	25.615.079	36.804.505	58.899.914	84.021.042	102.241.065

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/>

Iz tablice 9. je vidljivo da poduzeće ostvaruje dobit u svim godinama promatranog razdoblja.

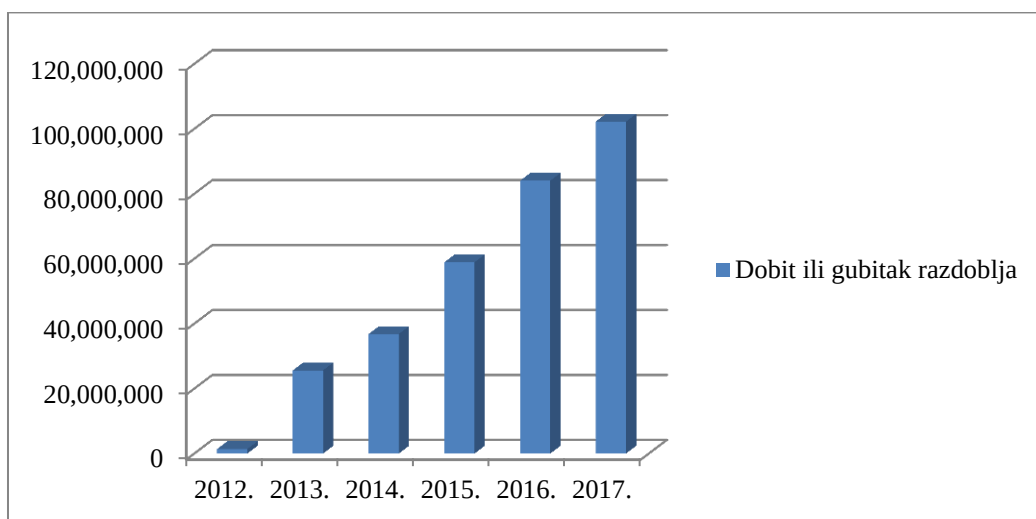

Grafikon 3: Kretanje ukupnih prihoda i rashoda tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

Izvor: izrada autora

U tablici 9. i na grafikonu 3. vidljiv je kontinuirani porast ukupnih prihoda i rashoda. U 2012. ukupni prihodi iznose 649.859.733 kn, a ukupni rashodi 647.786.221 kn. U 2017. vrijednosti su više nego udvostručene te ukupni prihodi iznose 1.557.041.367 kn, dok ukupni rashodi iznose 1.428.509.575 kn.

Ukupni prihodi su u svim promatranim razdobljima veći od ukupnih rashoda što znači da poduzeće posluje s dobiti kako je prikazano u sljedećem grafikonu.

Grafikon 4: Kretanje dobiti tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

Izvor: izrada autora

Na grafikonu je prikazana neto dobit koja ima tendenciju rasta iz godine u godinu. U 2012. godini iznosi 1.378.710 kn, dok u 2017. taj iznos raste na 102.241.065 kn.

3.2 Horizontalna analiza tvrtke Müller

3.2.1 Horizontalna analiza bilance tvrtke Müller

U sljedećim tablicama pomoću MS Excela izračunate su apsolutne i relativne promjene pojedinih pozicija bilance u odnosu na prethodne godine tvrtke Müller, za razdoblje od 2012. do 2017. godine.

Tablica 10: Apsolutna promjena bilance tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

POZICIJA / GODINA	2013-2012.	2014-2013.	2015-2014.	2016-2015.	2017-2016.
Dugotrajna imovina	197.364.337	-6.901.855	905.108	47.505.270	-22.194.450
Nematerijalna imovina	26.704.850	-3.427.734	15.309.365	46.940.634	-21.042.473
Materijalna imovina	172.744.057	-3.377.555	-14.831.655	468462	-1152361
Dugotrajna financijska imovina	451.337	0	0	283.711	87.294
Odgodena porezna imovina	-2.535.907	-96.566	427.397	-187535	-86910
Kratkotrajna imovina	17.747.734	9.104.295	15.098.855	52.675.023	39.804.461
Zalihe	24.679.223	11.628.919	18.460.603	47.983.172	27.124.688
Potraživanja	-2.522.207	2.474.113	-1.321.192	1284781	5427753
Novac u banci i blagajni	-4.409.283	-4.998.736	-2.040.556	3.407.070	7.252.019
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	225.061	89.531	656.739	663054	-1678056
Ukupno aktiva	215.337.131	2.291.971	16.660.703	100.843.346	15.931.955
Izvanbilančni zapisi	0	0	0	0	8.923.305
Kapital i rezerve	25.615.078	36.804.506	51.444.421	87.662.368	102.241.065
Temeljni (upisani) kapital	0	0	0	0	0
Kapitalne rezerve	0	0	0	3641326	0
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	1.378.710	25.615.079	29.349.012	58.899.914	84.021.042
Zadržana dobit	0	0	18.414.379	58.899.914	84.021.042
Preneseni gubitak	1.378.710	25.615.079	10.934.633	0	0
Dobit ili gubitak poslovne godine	24.236.369	11.189.426	22.095.409	25.121.128	18.220.023
Rezerviranja	-1.006.163	1.631.679	430.092	684.077	-4.759.040
Dugoročne obveze	32.708.323	130.579.093	-21.597.196	-21.850.704	-20.215.226
Kratkoročne obveze	156.328.319	-164.706.708	-13.211.228	34004463	-71004274
Odgodeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja	1.691.575	-2.016.599	-405.386	343.143	9.669.429
Ukupno pasiva	215.337.131	2.291.971	16.660.703	100.843.346	15.931.955
Izvanbilančni zapisi	0	0	0	0	8923305

Izvor: izrada autora

Tablica 11: Relativna promjena bilance tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

POZICIJA / GODINA	2013/2012.	2014/2013.	2015/2014.	2016/2015.	2017/2016.
Dugotrajna imovina	136,15%	-2,02%	0,27%	14,12%	-5,78%
Nematerijalna imovina	35,23%	-3,34%	15,45%	41,04%	-13,04%
Materijalna imovina	261,95%	-1,42%	-6,30%	0,21%	-0,52%
Dugotrajna financijska imovina		0,00%	0,00%	62,86%	11,88%
Odgođena porezna imovina	-78,97%	-14,30%	73,83%	-18,64%	-10,62%
Kratkotrajna imovina	17,22%	7,53%	11,62%	36,32%	20,13%
Zalihe	36,73%	12,66%	17,84%	39,35%	15,96%
Potraživanja	-12,96%	14,61%	-6,81%	7,10%	28,02%
Novac u banci i blagajni	-26,80%	-41,51%	-28,97%	68,10%	86,23%
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	36,25%	10,58%	70,20%	41,64%	-74,40%
Ukupno aktiva	86,59%	0,49%	3,57%	20,88%	2,73%
Izvanbilančni zapisi	-	-	-	-	-
Kapital i rezerve	-70,28%	-339,77%	198,07%	113,23%	61,93%
Temeljni (upisani) kapital	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kapitalne rezerve	-	-	-	-	0,00%
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	-3,64%	-70,08%	-268,40%	319,86%	108,67%
Zadržana dobit	-	-	-	319,86%	108,67%
Preneseni gubitak	-3,64%	-70,08%	-100,00%		
Dobit ili gubitak poslovne godine	1757,90%	43,68%	60,03%	42,65%	21,69%
Rezerviranja	-24,95%	53,90%	9,23%	13,44%	-82,44%
Dugoročne obveze		399,22%	-13,23%	-15,42%	-16,87%
Kratkoročne obveze	56,42%	-38,00%	-4,92%	13,31%	-24,53%
Odgođeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja	42,27%	-35,42%	-11,03%	10,49%	267,55%
Ukupno pasiva	86,59%	0,49%	3,57%	20,88%	2,73%
Izvanbilančni zapisi	-	-	-	-	-

Izvor: izrada autora

Iz tablica 10. i 11. vidljivo je da je iznos bilance u 2013. u donosu na 2012. porastao za 215.337.131 kn (86,59%), rast proizlazi iz većeg ulaganja u zgrade i zemljišta na dobrim lokacijama u centru grada, a to je ujedno i najveći rast u promatranom razdoblju. Najmanji rast od 0,49% dogodio se u razdoblju 2014. u odnosu na 2013. Godinu, ali u svim godinama vidljiva je uspješna uporaba imovine u stvaranju dobiti.

2015. u odnosu na 2014. godinu ostvarila je rast od 3,57%, dok 2016. u odnosu na 2015. ima zabilježen rast od 20,88 %, a 2017. u odnosu na 2016. godinu bilježi rast bilance od 2,73%.

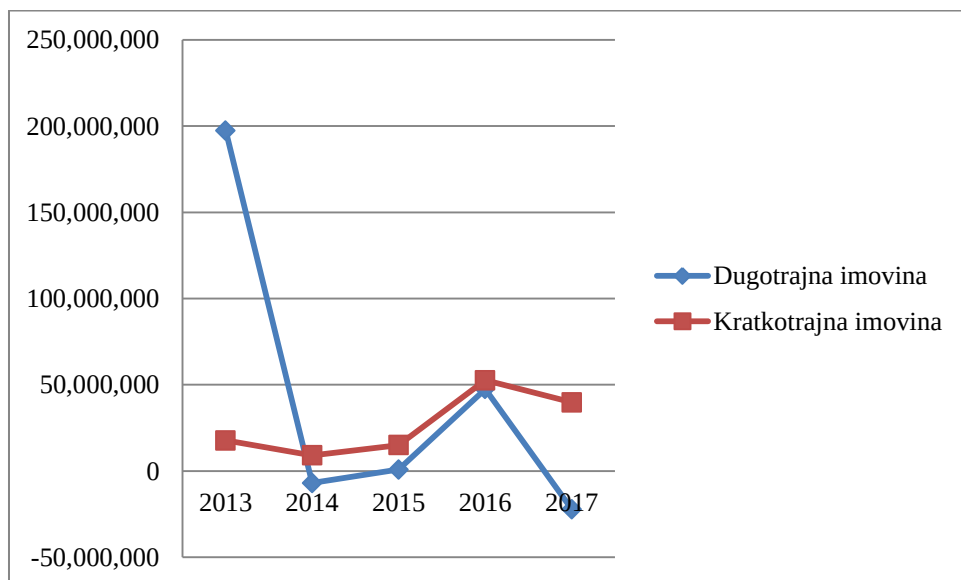
Dugotrajna imovina nema kontinuirani rast niti pad, već varira. Tako je u 2013. U odnosu na 2012. godinu vidljivo povećanje dugotrajne imovine za 197.364.337 kn, tj. za 136,15%, ali zatim slijedi smanjenje od 6.901.855 kn, tj. 2,02%. Iduće dvije godine su progresivne, a u 2017. u odnosu na 2016. ponovno slijedi smanjenje dugotrajne imovine za 22.194.450 kn, tj. 5,78%.

Kod kratkotrajne imovine uočavaju se manje oscilacije, ali također nema kontinuiteta. 2016. godina ima najveći porast od 36,32%. U promatranom razdoblju nema značajnog smanjenja.

Dugoročne obveze imaju faze povećanje i smanjenja. Najveći rast zabilježen je u 2014. godini te iznosi 130.579.093 kn, zatim slijedi smanjenje dugoročnih obveza do kraja promatranog razdoblja, a najveće smanjenje bilježe u 2016. godini od 21.850.704 kn.

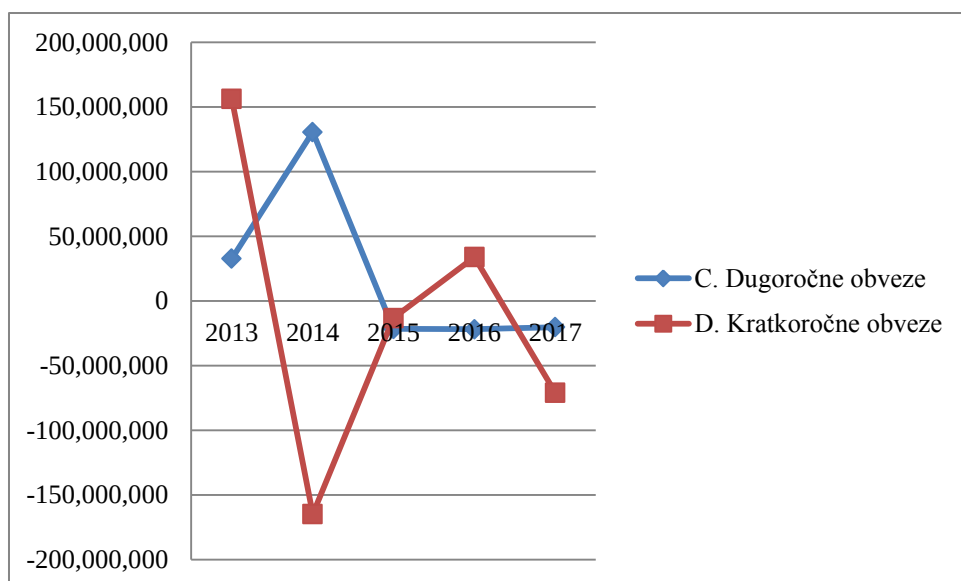
Kratkoročne obveze su u 2013. bile najviše, narasle su za 56,42% u odnosu na prethodnu godinu, dok su 2014. bile najmanje, a u odnosu na 2013. godinu smanjile su se za 38%.

Iznos zadržanog gubitka od 10.934.633 kn je u 2015. u potpunosti pokriven dobitkom tekuće poslovne godine.

Grafikon 5: Kretanje dugotrajne i kratkotrajne imovine tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

Izvor: izrada autora

Grafikon 6: Kretanje dugoročnih i kratkoročnih obveza tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

Izvor: izrada autora

Grafikoni 5. i 6. prikazuju promjene kretanja imovine i obveza kroz promatrano razdoblje kao što je objašnjeno na prethodnoj stranici.

3.2.2 Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka tvrtke Müller

Tablica 12: Apsolutna promjena računa dobiti i gubitka tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

POZICIJA / GODINA	2013-2012.	2014-2013.	2015-2014.	2016-2015.	2017-2016.
Poslovni prihodi	176.161.04	121.487.340	88.348.152	153.630.738	366.851.353
Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	0	0	0	25.698.693	-4.406.226
Prihodi od prodaje	174.180.489	119.013.470	85.990.983	122.318.321	346.871.543
Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	0	0	0	0	6.324.447
Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	0	0	0	15.673.585	14.111.960
Ostali poslovni prihodi	1.980.605	2.473.869	2.357.170	-10.059.861	3.949.629
Poslovni rashodi	139.511.448	106.971.730	66.348.030	120.674.543	347.330.525
Materijalni troškovi	115.663.727	83.277.045	53.791.025	100.300.950	283.809.922
Troškovi osoblja	10.161.769	9.174.244	3.262.817	12.925.547	28.734.005
Amortizacija	4.919.112	12.878.113	1.903.886	2.722.141	23.135.651
Ostali troškovi	5.888.391	-512.200	244.165	3.878.672	7.047.927
Vrijednosno usklađivanje	4.805.486	-4.097.776	6.201.328	-1.590.548	-4.864.016
Rezerviranja	-14.678	-336.739	31.613	664.285	4.812.765
Ostali poslovni rashodi	-1.912.360	6.589.044	913.195	1.773.498	4.654.271
Financijski prihodi	-660.513	1.675.614	780.096	-298.708	-793.531
Financijski rashodi	2.333.000	1.672.315	-2.769.420	-1.888.302	539.485
Izvanredni – ostali prihodi	42.283	-42.283	0	-	-
Ukupni prihodi	175.542.863	123.120.671	89.128.248	153.332.030	366.057.822
Ukupni rashodi	141.844.447	108.644.046	63.578.609	118.786.242	347.870.010
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	33.698.416	14.476.624	25.549.640	34.545.788	18.187.812
Porez na dobit	9.462.047	3.287.198	3.454.231	9.424.660	-32.212
Dobit ili gubitak razdoblja	24.236.369	11.189.426	22.095.409	25.121.128	18.220.023

Izvor: izrada autora

Tablica 13. Relativna promjena računa dobiti i gubitka tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

POZICIJA / GODINA	2013/2012.	2014/2013.	2015/2014.	2016/2015.	2017/2016.
Poslovni prihodi	27,14%	14,72%	9,33%	14,84%	30,86%
Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	-	-	-	-	-17,15%
Prihodi od prodaje	27,59%	14,77%	9,30%	12,10%	30,62%
Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	-	-	-	-	-
Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	-	-	-	-	90,04%
Ostali poslovni prihodi	11,16%	12,54%	10,61%	-40,95%	27,23%
Poslovni rashodi	21,75%	13,70%	7,47%	12,64%	32,31%
Materijalni troškovi	21,23%	12,61%	7,23%	12,58%	31,61%
Troškovi osoblja	20,72%	15,50%	4,77%	18,04%	33,98%
Amortizacija	22,00%	47,21%	4,74%	6,47%	51,66%
Ostali troškovi	30,89%	-2,05%	1,00%	15,71%	24,68%
Vrijednosno usklađivanje	183,02%	-55,14%	186,04%	-16,68%	-61,23%
Rezerviranja	-1,96%	-45,80%	7,93%	154,45%	439,77%
Ostali poslovni rashodi	-65,72%	660,65%	12,04%	20,87%	45,31%
Financijski prihodi	-88,97%	2045,33%	44,39%	-11,77%	-35,44%
Financijski rashodi	37,56%	19,57%	-27,11%	-25,36%	9,70%
Izvanredni – ostali prihodi	-	-	-	-	-
Ukupni prihodi	27,01%	14,92%	9,40%	14,78%	30,74%
Ukupni rashodi	21,90%	13,76%	7,08%	12,35%	32,19%
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	1625,19%	40,47%	50,85%	45,58%	16,48%
Porez na dobit	1361,83%	32,36%	25,69%	55,77%	-0,12%
Dobit ili gubitak razdoblja	1757,90%	43,68%	60,03%	42,65%	21,69%

Izvor: izrada autora

Iz prethodne dvije tablice je vidljivo da poslovni prihodi bilježe rast u svim razdobljima. Najveći rast ostvaren je u 2017. godini koji iznosi 30,86%.

Poslovni rashodi također bilježe rast u svim godinama, a najveći rast ostvaren je u 2017. godini od 32,31%.

Financijski prihodi i rashodi osciliraju tijekom vremena. Najveći rast financijskih prihoda postignut je u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu te iznosi 2045,33%, dok je najveće smanjenje zabilježeno 2013. godine i iznosi -88,97%.

Financijski rashodi su u 2013. godini bili veći u odnosu na 2012. godinu za 37,56%, dok su u 2015. u odnosu na 2014. bili manji za 27,11%.

Ukupni prihodi i ukupni rashodi ostvaruju rast u svim promatranim razdobljima, a najveći je zabilježen u 2017. kada ukupni prihodi bilježe rast od 366.057.822 kn, a ukupni rashodi bilježe rast od 347.870.010 kn.

U svim razdobljima ostvarena je dobit razdoblja koja oscilira, tako je u 2013. ostvarena najveća dobit od 24.236.369 kn što proizlazi iz ušteda na troškovnoj strani, poboljšanja marže i rasta prodaje.

3.3 Vertikalna analiza tvrtke Müller

3.3.1 Vertikalna analiza bilance tvrtke Müller

U sljedećim tablicama biti će prikazana vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka s pripadajućim grafikonima.

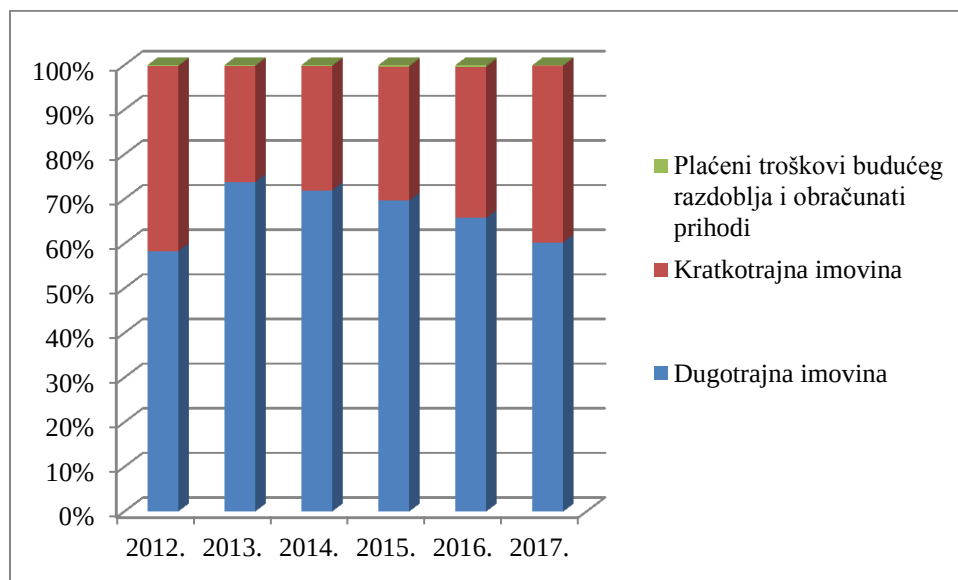
Tablica 14: Vertikalna analiza bilance tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

POZICIJA / GODINA	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Dugotrajna imovina	58,29%	73,78%	71,93%	69,64%	65,75%	60,30%
Nematerijalna imovina	30,48%	22,09%	21,25%	23,69%	27,63%	23,39%
Materijalna imovina	26,52%	51,44%	50,46%	45,65%	37,85%	36,65%
Dugotrajna financijska imovina	0,00%	0,10%	0,10%	0,09%	0,13%	0,14%
Odgođena porezna imovina	1,29%	0,15%	0,12%	0,21%	0,14%	0,12%
Kratkotrajna imovina	41,46%	26,04%	27,87%	30,03%	33,87%	39,60%
Zalihe	27,02%	19,80%	22,19%	25,25%	29,11%	32,86%
Potraživanja	7,82%	3,65%	4,16%	3,74%	3,32%	4,13%
Novac u banci i blagajni	6,62%	2,60%	1,51%	1,04%	1,44%	2,61%
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	0,25%	0,18%	0,20%	0,33%	0,39%	0,10%
Ukupno aktiva	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Izvanbilančni zapisi	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,49%
Kapital i rezerve	-14,66%	-2,33%	5,57%	16,03%	28,28%	44,57%
Temeljni (upisani) kapital	0,04%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%
Kapitalne rezerve	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,62%	0,61%
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	-15,25%	-7,88%	-2,34%	3,81%	13,24%	26,90%
Zadržana dobit	0,00%	0,00%	0,00%	3,81%	13,24%	26,90%
Preneseni gubitak	-15,25%	-7,88%	-2,34%	0,00%	0,00%	0,00%
Dobit ili gubitak poslovne godine	0,55%	5,52%	7,89%	12,20%	14,39%	17,05%
Rezerviranja	1,62%	0,65%	1,00%	1,05%	0,99%	0,17%
Dugoročne obveze	0,00%	7,05%	35,02%	29,34%	20,53%	16,61%
Kratkoročne obveze	111,43%	93,41%	57,63%	52,90%	49,59%	36,43%
Odgođeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja	1,61%	1,23%	0,79%	0,68%	0,62%	2,21%
Ukupno pasiva	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Izvanbilančni zapisi	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,49%

Izvor: izrada autora

Iz tablice 14. i grafikona 7. vidljivo je da udio dugotrajne imovine u aktivi prelazi 58% kroz sva razdoblja promatranja. Najniži udio dugotrajne imovine u aktivi bio je u 2012. godini te je iznosio 58,29%, a iste godine je udio kratkotrajne imovine u aktivi na maksimumu sa 41,46%. Najviši udio dugotrajne imovine u aktivi zabilježen je 2013. godine od 73,78%, a iste je godine udio kratkotrajne imovine u aktivi na minimumu sa 26,04%.

Vidljivo je da su stavke dugotrajne imovine i kratkotrajne imovine obrnuto proporcionalne. Porast jedne stavke označava pad druge stavke promatrajući s aspekta vertikalne analize aktive (100%) kako je prikazano u sljedećem grafikonu.

Grafikon 7: Kretanje najznačajnijih stavki aktive prema udjelu u ukupnoj aktivi tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

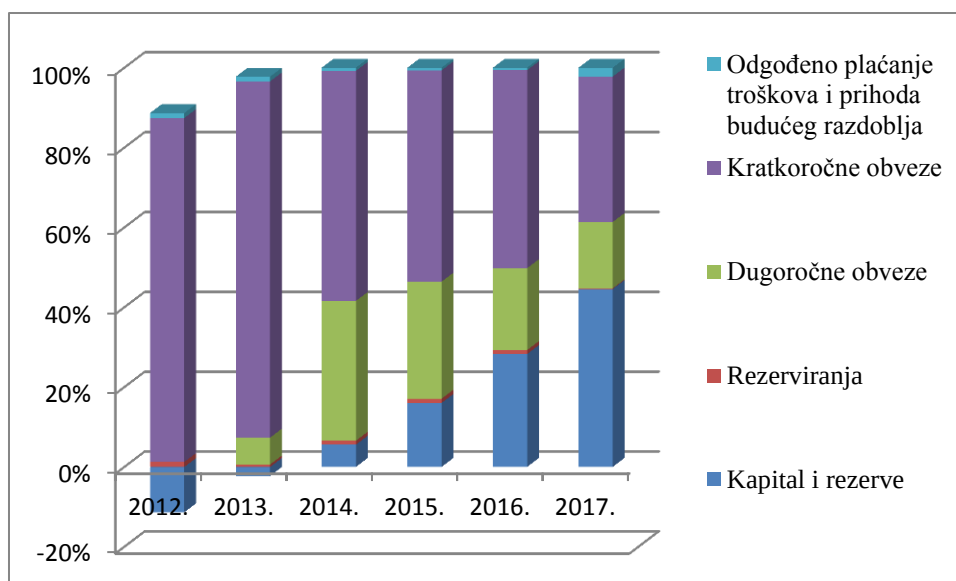
Izvor: izrada autora

Iz tablice 14. i grafikona 8. vidljivo je da najveći udio u pasivi zauzimaju kratkoročne obveze. Njihov udio u pasivi je u svim promatranim razdobljima iznad 36%.

Iz godine u godinu njihov udio je sve manji tako da je udio od 111,43% u 2012. godini, došao do udjela od 36,43% u 2017. godini.

Udio od 111,43% je visok zbog prenesenog gubitka iz prijašnjeg razdoblja koji iznosi -15,25%.

Najveći udio dugoročnih obveza u pasivi zabilježen je u 2014. godini u iznosu od 35,02%.

Grafikon 8: Kretanje najznačajnijih stavki pasive po udjelu u ukupnoj pasivi tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

Izvor: izrada autora

3.3.2 Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka tvrtke Müller

Tablica 15: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

POZICIJA / GODINA	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Poslovni prihodi	99,89%	99,98%	99,81%	99,76%	99,81%	99,91%
Financijski prihodi	0,11%	0,01%	0,19%	0,24%	0,19%	0,09%
Ukupni prihodi	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Poslovni rashodi	99,04%	98,92%	98,86%	99,23%	99,49%	99,57%
Financijski rashodi	0,96%	1,08%	1,14%	0,77%	0,51%	0,43%
Ukupni rashodi	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Izvor: izrada autora

Tablica 15. prikazuje udio pojedinih stavki u ukupnim prihodima odnosno rashodima. U ukupnim prihodima najznačajnija stavka su poslovni prihodi čiji je udio najveći u 2013. godini i iznose 99,98%.

U ukupnim rashodima najznačajnija stavka su poslovni rashodi s najvećim udjelom od 99,57% u 2017. godini.

Tablica 16: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka II. tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

POZICIJA / GODINA	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Ukupni prihodi	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Ukupni rashodi	99,68%	95,67%	94,70%	92,70%	90,74%	91,75%
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	0,32%	4,33%	5,30%	7,30%	9,26%	8,25%
Porez na dobit	0,11%	1,23%	1,42%	1,63%	2,21%	1,69%
Dobit ili gubitak razdoblja	0,21%	3,10%	3,88%	5,68%	7,05%	6,57%

Izvor: izrada autora

Tablica 16. prikazuje udio pojedinih stavki skraćenog računa dobiti i gubitka u ukupnim prihodima za promatrano razdoblje.

Najznačajnija stavka su ukupni rashodi koji imaju najveći udio od 99,68% u 2012. godini.

2016. godina bilježi najmanji udio ukupnih rashoda u ukupnim prihodima od 90,74%.

U svim promatranim godinama rashodi su manji od prihoda što ukazuje na to da poduzeće posluje s dobiti.

3.4 Analiza putem pokazatelja

3.4.1 Pokazatelji likvidnosti

Tablica 17: Pokazatelji likvidnosti tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

NAZIV POKAZATELJA	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,06	0,03	0,03	0,02	0,03	0,07
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,13	0,07	0,10	0,09	0,10	0,19
Koeficijent tekuće likvidnosti	0,37	0,28	0,48	0,57	0,68	1,09
Koeficijent financijske stabilnosti	-3,98	15,65	1,77	1,54	1,35	0,99

Izvor: izrada autora

S obzirom da koeficijent trenutne likvidnosti ukazuje na sposobnost poduzeća da trenutačno podmiri svoje obveze, a vrijednost mu mora biti 1, zaključuje se da poduzeće nema raspoloživa sredstva za podmirenje kratkoročnih obveza jer koeficijent u svim promatranim godinama manji od 1.

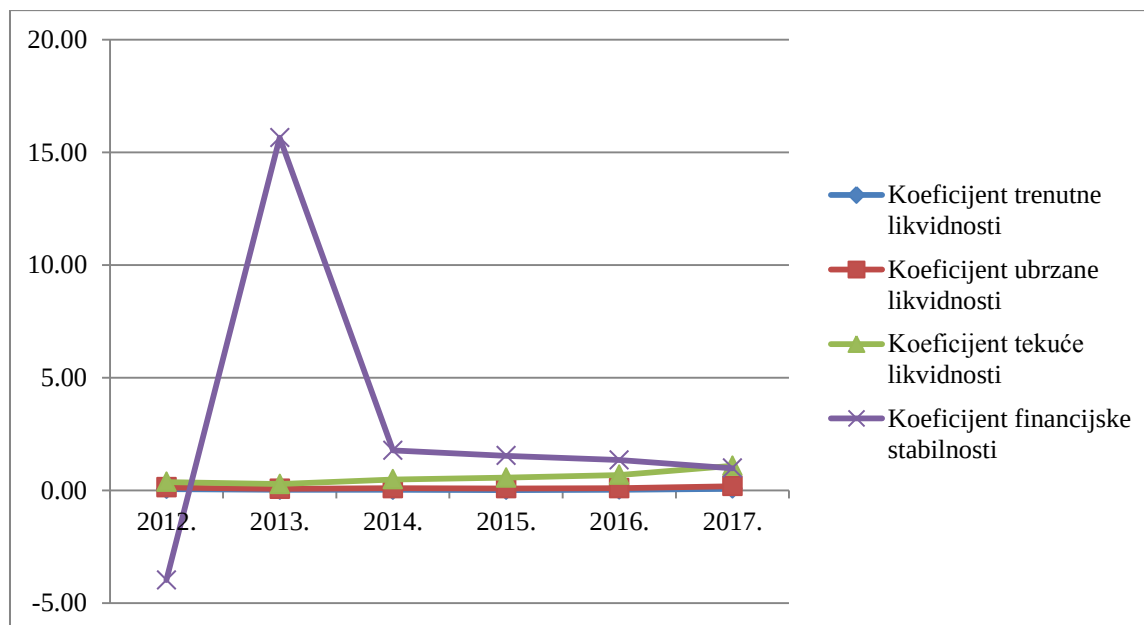
Vrijednost koeficijenta ubrzane likvidnosti je također manja od 1 što znači da poduzeće nema brzo unovčive imovine onoliko koliko ima kratkoročnih obveza, odnosno ne može na vrijeme podmiriti kratkoročne obveze. Pokazuje sličan smjer kretanja kao prethodni koeficijent.

Ni koeficijent tekuće likvidnosti nije veći od teorijski utvrđene vrijednosti koja iznosi 2. Može se zaključiti da kratkotrajna imovina nije dvostruko veća od kratkoročnih obveza, odnosno poduzeće nije sposobno podmiriti svoje kratkoročne obveze. Najveća vrijednost ostvarena je u posljednjoj promatranoj godini 2017. te iznosi 1,09.

Kao što je vidljivo iz tablice, koeficijent financijske stabilnosti ima velike oscilacije. U 2012. koeficijent je negativan i iznosi -3,98, dok u 2013. naglo raste na 15,65 te se zatim spušta na 1,77 i do posljednje godine je približan toj vrijednosti, kad pada na 0,99.

Po pravilu bi trebao biti manji od 1 što znači da se dio kratkotrajne imovine financira iz dugoročnih izvora. Ukoliko je veći od 1 znači postoji deficit obrtnog kapitala, a postoji u razdoblju od 2013 do 2016. godine. U 2012. i 2017. stanje likvidnosti je na zadovoljavajućoj razini.

Sljedeći grafikon prikazuje kretanje pokazatelja aktivnosti po razdobljima kao što je izračunato u tablici 17.

Grafikon 9: Kretanje pokazatelja likvidnosti tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

Izvor: izrada autora

3.4.2 Pokazatelji zaduženosti

Tablica 18: Pokazatelji zaduženosti tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

NAZIV POKAZATELJA	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Pokazatelj zaduženosti	1,11	1,00	0,93	0,82	0,70	0,53
Pokazatelj vlastitog financiranja	-0,15	-0,02	0,06	0,16	0,28	0,45
Pokazatelj financiranja	-7,60	-43,03	16,63	5,13	2,48	1,19
Pokazatelj pokrića kamata	1,33	5,19	5,92	11,18	20,85	22,08
Faktor zaduženosti	12,39	17,09	10,76	6,57	3,35	1,39
Stupanj pokrića I.	-0,25	-0,03	0,08	0,23	0,43	0,74
Stupanj pokrića II.	-0,25	0,06	0,56	0,65	0,74	1,01

Izvor: izrada autora

Pokazatelj zaduženosti ne bi trebao biti veći od 0,5 što je idealna vrijednost utvrđena temeljem iskustva. Analizira kapitalnu strukturu tvrtke i ukazuje na njezinu sposobnost da podmiri dospjele dužničke obveze. Ta vrijednost je postignuta samo u 2017. godini, dok je u 2012. vrijednost najviša i iznosi 1,11 što ukazuju na rizičnu tvrtku koja mora plaćati visoke troškove kamata. Iz godine u godinu vrijednost se smanjuje i približuje 0,5.

Koeficijent vlastitog financiranja bi trebao biti veći od 0,5. U 2017. je koeficijent najbolji te iznosi 0,45. Ovaj pokazatelj raste iz godine u godinu i približava se željenoj vrijednosti što znači da su vjerovnici sigurniji.

Koeficijent financiranja ne bi smio biti veći od 1, te tome udovoljava u 2012. i 2013. godini.

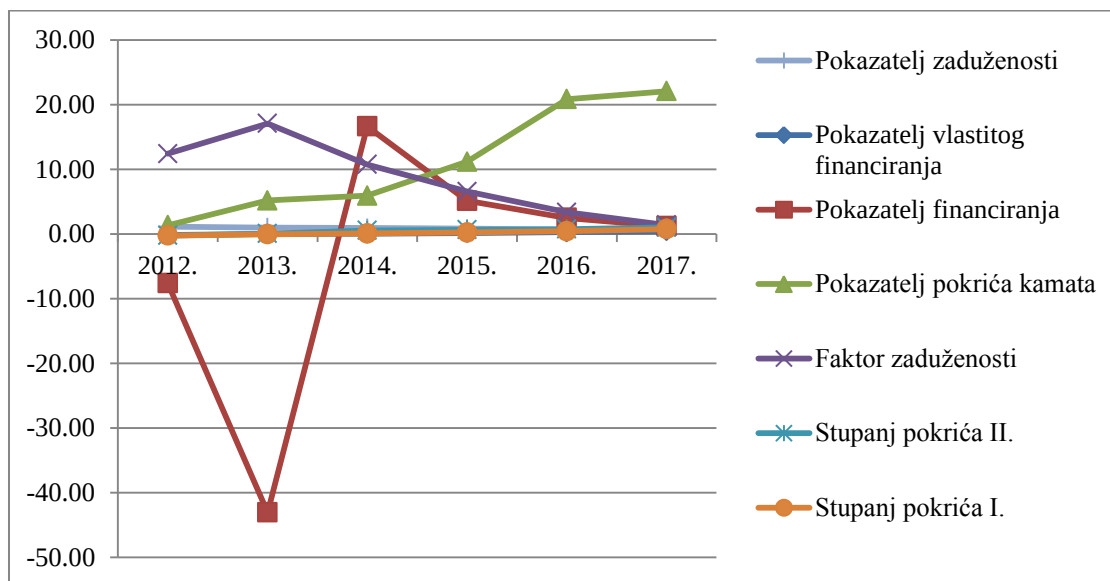
Pokazatelj pokrića troškova kamata raste iz godine u godinu što je dobro jer je rizičnost podmirenja obveza sve manja iz godine u godinu, odnosno dolazi do smanjenja zaduženosti.

Faktor zaduženosti teorijski ne bi smio biti veći od 3,5 godina što je slučaj u 2016. i 2017. godini. U ostalim godinama taj faktor je veći od preporučene vrijednosti, a najveći je u 2012. godini što znači najveću zaduženost u promatranom razdoblju.

Stupanj pokrića I. trebao bi biti veći ili jednak 1 no on je u svim razdobljima manji od 1, ali iz godine u godinu raste i približava je potrebnoj vrijednosti.

Stupanj pokrića II. treba biti veći od 1 što je ostvareno samo u posljednjoj godini promatranog razdoblja što znači da je dio dugoročnih izvora iskorišten za financiranje kratkotrajne imovine.

Sljedeći grafikon prikazuje kretanje pokazatelja zaduženosti po razdobljima kako je izračunato u prethodnoj tablici.

Grafikon 10: Kretanje pokazatelja zaduženosti tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

Izvor: izrada autora

3.4.3 Pokazatelji aktivnosti

Tablica 19: Pokazatelji aktivnosti tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

NAZIV POKAZATELJA	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Koeficijent obrta ukupne imovine	2,61	1,78	2,03	2,15	2,04	2,60
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	6,30	6,83	7,30	7,15	6,02	6,56
Koeficijent obrta potraživanja	33,36	48,74	48,78	57,23	61,37	62,73
Trajanja naplate potraživanja u danima	10,94	7,49	7,48	6,38	5,95	5,82

Izvor: izrada autora

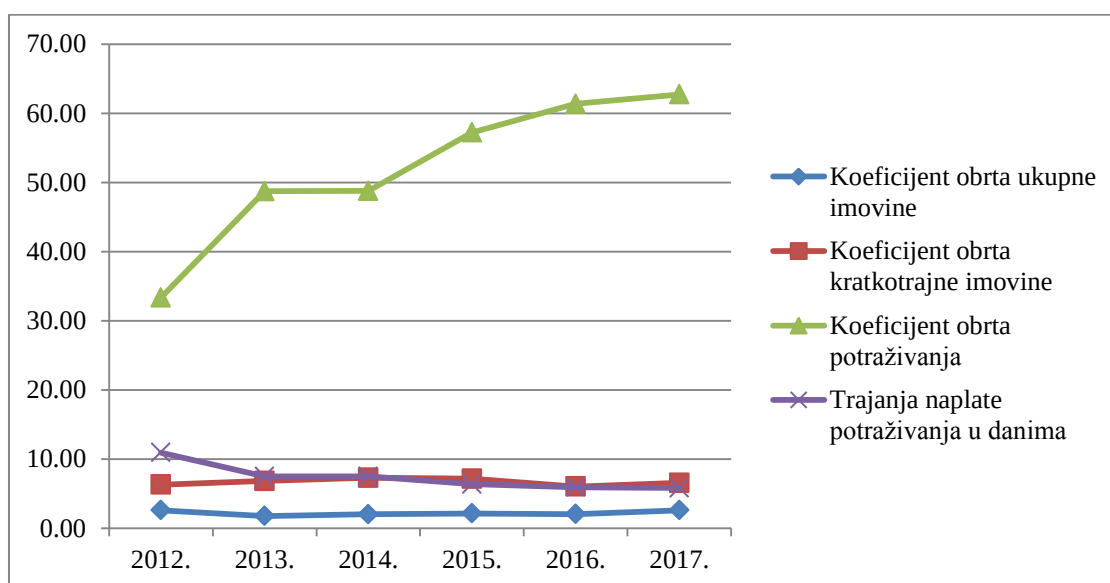
Poželjno je da su koeficijenti obrta što veći, a trajanje naplate potraživanja što kraće.

Koeficijent obrta ukupne imovine najveći je u 2012. godini što znači da je na jednu kunu imovine ostvareno 2,61 kuna prihoda. Sve godine imaju dobar koeficijent, a najlošiji je bio u 2013. godini kad je na 1 kunu imovine ostvareno 1,78 kuna prihoda.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine je najveći u 2014. godini te je iznosio 7,30 što znači da je Müller na jednu kunu kratkotrajne imovine ostvario 7,3 kune prihoda, a najniži je bio u 2016. godini kad na jednu kunu kratkotrajne imovine ostvareno 6,02 kuna prihoda.

Koeficijent obrta potraživanja je bio najveći u posljednjoj promatranoj godini te je Müller ostvario 62,73 kune prihoda od prodaje na jednu kunu uloženu u potraživanja. Iz tablice se vidi da koeficijent raste iz godine u godinu što je odlično.

Vrijeme naplate potraživanja bi trebalo biti što manje jer pokazuje koliko uspješno poduzeće naplaćuje svoja potraživanja. Najbolji rezultat ostvaren je u 2017. godini i iznosi 5,82. Iz tablice je vidljivo da je svake godine broj dana naplate sve manji što znači da poduzeće uspješno naplaćuje svoja potraživanja.

Grafikon 11: Kretanje pokazatelja aktivnosti tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

Izvor: izrada autora

3.4.4 Pokazatelji ekonomičnosti

Tablica 20: Pokazatelji ekonomičnosti tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

NAZIV POKAZATELJA	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,00	1,05	1,06	1,08	1,10	1,09
Ekonomičnost poslovanja (prodaje)	1,01	1,06	1,07	1,08	1,11	1,09
Ekonomičnost financiranja	0,12	0,01	0,17	0,34	0,40	0,24

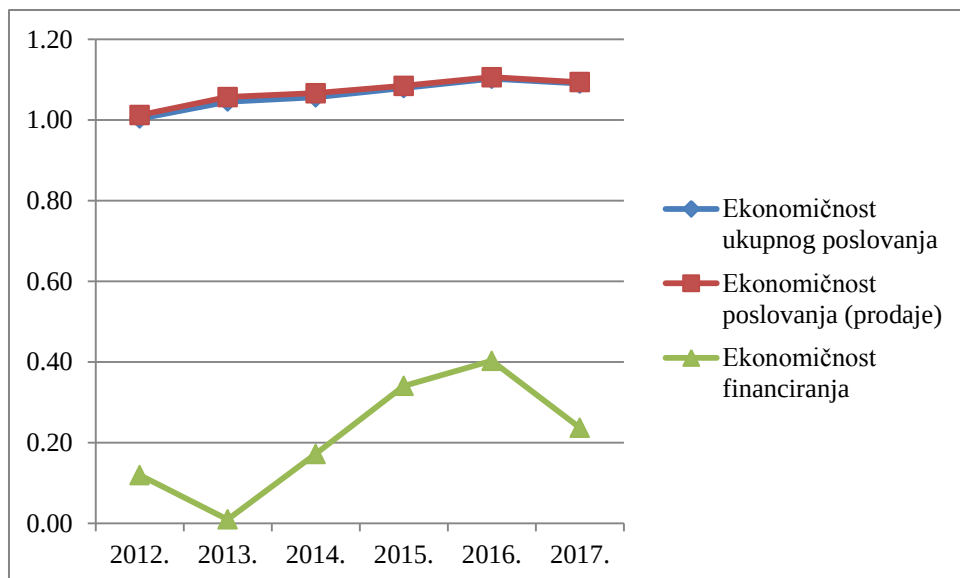
Izvor: izrada autora

Ovi pokazatelji trebali bi biti što veći jer to znači da je poduzeće uspješnije, odnosno trebali bi biti veći od teorijskog minimuma 1.

To je ostvareno u svim godinama za pokazatelje ekonomičnosti ukupnog poslovanja i ekonomičnosti poslovanja jer ukupni prihodi premašuju ukupne rashode, odnosno poslovni prihodi premašuju poslovne rashode. Od 2012. do 2016. godine uočljiv je rastući trend te zatim, u 2017. blago opada u odnosu na 2016. godinu, ali je i dalje veći od 1.

Ekonomičnost financiranja ima niske vrijednosti s obzirom da financijski rashodi premašuju financijske prihode, ali to bitno ne utječe na ukupnu ekonomičnost jer je udio ukupnih financijskih prihoda i rashoda mali u strukturi ukupnih prihoda i rashoda. Najveća vrijednost ostvarena je u 2016. godini te iznosi 0,4.

Iz sljedećeg grafikona je vidljivo da ekonomičnost ukupnog poslovanja i ekonomičnost poslovanja imaju približne vrijednosti.

Grafikon 12: Kretanje pokazatelja ekonomičnosti tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

Izvor: izrada autora

3.4.5 Pokazatelji profitabilnosti

Tablica 21: Pokazatelji profitabilnosti tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

NAZIV POKAZATELJA	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Neto marža profita	1,17%	4,14%	4,96%	6,39%	7,52%	6,96%
Bruto marža profita	1,27%	5,37%	6,37%	8,02%	9,73%	8,65%
Pokazatelj neto rentabilnosti imovine (ROA)	3,05%	7,36%	10,08%	13,74%	15,34%	18,06%
Pokazatelj neto rentabilnosti kapitala (glavnice) (ROE)	-3,78%	-236,47%	141,71%	76,08%	50,90%	38,25%

Izvor: izrada autora

Po pravilu bi ovi pokazatelji trebali biti što veći.

Bruto marža profita je najveća u 2016. godini te iznosi 9,73%. Što je pokazatelj veći to je poduzeće uspješnije u ostvarivanju zarade.

Neto marža profita je najveća također u 2016. godini kad je pokazatelj iznosio 7,52% što znači da se s tim postotkom dobiti može slobodno raspolagati.

ROA pokazatelj je najveći u 2017. godini kada je iznosio 18,06% i pokazuje da je stopa povrata na ukupnu imovinu koju poduzeće posjeduje 18,06% što upućuje na profitabilno poslovanje.

ROE pokazatelj ima velike oscilacije, najveća promjena dogodila se između 2013. kad je pokazatelj bio u minusu i iznosio -236,47%, i 2014. kad raste na 141,71% te su to ujedno i najniža i najviša vrijednost u promatranom razdoblju. Pokazuje prinos koji vlasnici ostvaruju na iznos svog financijskog uloga te je poželjno da bude što veći.

S obzirom na pokazatelje profitabilnosti zaključuje se da se hipoteza *H1: Tvrtka Müller d.o.o. bilježi profitabilnost poslovanja u čitavom promatranom razdoblju*, djelomično se prihvaća. Razlog tome je što bi svi ovi pokazatelji trebali biti što veći, no ROE je u prve dvije godine promatranog razdoblja negativan što je posljedica prenesenih gubitaka iz prethodnih godina. Ostali pokazatelji su pozitivni i visoki što je dobro i govore da uprava učinkovito koristi raspoložive resurse.

4 USPOREDBA TVRTKE MÜLLER D.O.O.S ODABRANIM KONKURENTIMA

U ovom dijelu rada usporedit će se poslovanje tvrtke Müller s odabranim konkurentima DM-om i Bipom, odnosno biti će izračunati pokazatelji koji su potrebni za donošenje odluka o prihvatanju odnosno odbacivanju prethodno postavljenih hipoteza.

Prema tome, u nastavku slijedi izračun pokazatelja aktivnosti te izračun dobiti po zaposlenom. Također će se izračunati pokazatelji profitabilnosti za DM i Bipu.

4.1 Odabrana konkurentska poduzeća

4.1.1 DM - drogerie markt Hrvatska

Tvrtka DM drogerie markt osnovana je 28. kolovoza 1973. Prva poslovnica otvorena je u Karlsruheu u Njemačkoj.

1994. tvrtka DM drogerie markt osnovana je u Hrvatskoj, a prva prodavaonica u Hrvatskoj otvara se u Zagrebu 09.05.1996. na tržnici u Dubravi.

Danas je DM s 159 prodavaonica zastupljen po cijeloj Hrvatskoj. Upravno-distributivni centar u Zagrebu središte je za cijelu Hrvatsku.

Asortiman DM-a obuhvaća više od 21.200 drogerijskih proizvoda iz područja zdravlja i ljepote, dječje hrane i njege, domaćinstva, foto usluga i dodatnog asortimana poput hrane za kućne ljubimce, tekstila i sezonskih proizvoda. Od toga je oko 1000 hrvatskih proizvoda.

U 19 dm prodavaonica u Hrvatskoj kupci mogu pronaći i specijalizirani odjel bezreceptnih lijekova te dermatokozmetičkih i medicinskih proizvoda.

Danas je dm-drogerie markt zastupljen u 13 europskih zemalja s više od 3.566 prodavaonica i preko 61.721 zaposlenih, od toga u Hrvatskoj radi 1.470 djelatnika.

Društvo je upisano pri Trgovačkom sudu u Zagrebu, OIB društva je 94124811986. Temeljni kapital iznosi 4.833.000,00 kn i uplaćen je u cijelosti.⁷²

⁷² https://www.dm-drogeriemarkt.hr/hr_homepage/o_nama/ (02.05.2019.)

Za izračun pokazatelja aktivnosti potrebni su podaci o ukupnim prihodima, ukupnoj imovini, kratkotrajnoj imovini, prihodima od prodaje i potraživanjima. U sljedećoj tablici će biti prikazani samo potrebni podaci, a pokazatelji će biti izračunati u MS Excelu.

Tablica 22: Podaci iz bilance i računa dobiti i gubitka DM-a potrebni za izračun pokazatelja aktivnosti za razdoblje od 2012. do 2017. godine

DM (iznosi su izraženi u tisućama kuna)	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Kratkotrajna imovina	243.954	254.214	247.414	278.853	289.695	381.456
Ukupna imovina	336.788	343.250	326.913	348.829	369.929	479.240
Potraživanja	37.117	28.932	19.687	36.283	32.439	36.432
Prihodi od prodaje	1.567.675	1.543.810	1.560.304	1.553.862	1.576.127	1.661.215
Ukupno prihodi	1.638.841	1.614.166	1.637.752	1.629.457	1.655.251	1.736.818

Izvor: izrada autora

Tablica 23: Pokazatelji aktivnosti DM-a za razdoblje od 2012. do 2017. godine

NAZIV POKAZATELJA	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Koeficijent obrta ukupne imovine	4,87	4,70	5,01	4,67	4,47	3,62
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	6,72	6,35	6,62	5,84	5,71	4,55
Koeficijent obrta potraživanja	42,24	53,36	79,26	42,83	48,59	45,60
Trajanja naplate potraživanja u danima	8,64	6,84	4,61	8,52	7,51	8,00

Izvor: izrada autora

Poželjno je da su koeficijenti obrta što veći, a trajanje naplate potraživanja što kraće.

Koeficijent obrta ukupne imovine najveći je u 2014. godini što znači da je na jednu kunu imovine ostvareno 5,01 kuna prihoda. Najlošija vrijednost ostvarena je u 2017. godini kad je na 1 kunu imovine ostvareno 3,62 kune prihoda.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine je najveći u 2012. godini te je iznosio 6,72 što znači da je DM na jednu kunu kratkotrajne imovine ostvario 6,72 kune prihoda, a najniži je bio u 2017. godini kad na jednu kunu kratkotrajne imovine ostvareno 4,55 kuna prihoda.

Koeficijent obrta potraživanja je bio najveći u 2014. godini te je DM ostvario 79,26 kuna prihoda od prodaje na jednu kunu uloženu u potraživanja.

Vrijeme naplate potraživanja bi trebalo biti što manje jer pokazuje koliko uspješno poduzeće naplaćuje svoja potraživanja. Najbolji rezultat ostvaren je u 2014. godini kad je iznosio 4,61 dan za naplatu potraživanja, dok je u 2012. za to bilo potrebno 8,64 dana.

Tablica 24: Pokazatelji profitabilnosti DM-a za razdoblje od 2012. do 2017. godine

NAZIV POKAZATELJA	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Bruto marža profita	6,56%	5,99%	5,38%	5,84%	5,62%	5,27%
Neto marža profita	5,18%	4,74%	4,24%	4,62%	4,44%	4,11%
Pokazatelj neto rentabilnosti imovine (ROA)	25,19%	22,31%	21,27%	21,61%	19,89%	14,89%
Pokazatelj neto rentabilnosti kapitala (glavnice) (ROE)	51,16%	50,24%	47,98%	50,15%	40,37%	29,90%

Izvor: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/>

Po pravilu bi ovi pokazatelji trebali biti što veći.

Bruto marža profita je najveća u 2012. godini te iznosi 6,56%. Što je pokazatelj veći to je poduzeće uspješnije u ostvarivanju zarade.

Neto marža profita je najveća također u 2012. godini kad je pokazatelj iznosio 5,18% što znači da se s tim postotkom dobiti može slobodno raspolagati.

ROA pokazatelj je najveći u 2012. Godini kada je iznosio 25,19% i pokazuje da je stopa povrata na ukupnu imovinu koju poduzeće posjeduje 25,19% što upućuje na profitabilno poslovanje.

ROE pokazatelj je također najviši u 2012. Godini kad iznosi 51,16%. Pokazuje prinos koji vlasnici ostvaruju na iznos svog financijskog uloga te je poželjno da bude što veći.

Tablica 25: Dobit po zaposlenom DM-a za razdoblje od 2012. do 2017. godine

DOBIT / BROJ ZAPOSLENIH	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Broj zaposlenih	1.181	1.223	1.295	1.286	1.327	1.399
Dobit (u tisućama kuna)	85.091	76.964	70.203	76.078	74.147	72.185
Dobit po zaposlenom	72.050	62.930	54.211	59.159	55.876	51.598

Izvor: izrada autora

Dobit po zaposlenom najveća je u 2012. godini kada iznosi 72.050 kn, a najniža u posljednjoj promatranoj godini sa 51.598 kn. Iz tablice je vidljivo konstantno povećanje broja zaposlenih. Razlog je otvaranje novih poslovnica jer DM širi svoje poslovanje.

4.1.2 Bipa

Bipa je prodavaonica proizvoda za osobnu njegu i brigu o kućanstvu. Prva prodavaonica otvorena je u Beču u Austriji 1981. godine.

1996. BIPA postaje dio REWE Grupe. Spomenuta grupacija dio je međunarodnog REWE koncerna koji je jedan od vodećih trgovačkih koncerna.

Srž Bipine poslovne filozofije sadržana je u samom originalnom nazivu „BILLIGPARFÜMERIE“ - što znači „povoljna parfumerija“.

Bipa d.o.o. je društvo sa sjedištem u Zagrebu, Hrvatska. Osnovna djelatnost društva je maloprodaja kozmetike, sredstava za čišćenje, osobnu higijenu i slično.

Na hrvatsko tržište BIPA dolazi 2007. godine te prvu trgovinu otvara u Vinkovcima.

OIB je 66498917936, a temeljni kapital iznosi 40.000,00 kn.⁷³

Danas, na razini cijele Hrvatske, Bipa ima više od 100 poslovnica i 600 zaposlenika. U prosjeku se na godišnjoj razini otvara 10-ak trgovina.

U sljedećoj tablici biti će prikazan podaci potrebni za izračun pokazatelja aktivnosti i profitabilnosti.

⁷³<https://www.bipa.hr/o-nama> (03.05.2019.)

Tablica 26: Podaci iz bilance i računa dobiti i gubitka potrebni za izračun pokazatelja aktivnosti i profitabilnosti Bipe za razdoblje od 2012. do 2017. godine

BIPA (iznosi su izraženi u tisućama kuna)	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Potraživanja	23.405	21.634	17.589	16.858	21.651	25.475
Kratkotrajna imovina	88.344	102.617	116.746	156.208	155.718	181.835
Ukupna imovina	165.868	184.757	202.007	240.525	249.607	278.482
Glavnica	5.926	19.544	23.896	23.501	27.350	11.099
Prihodi od prodaje	163.813	199.416	231.764	285.620	347.058	418.985
Ukupno prihodi	164.695	211.951	232.601	287.472	348.754	420.286
Kamate (financijski rashodi)	2.544	2.939	3.611	4.822	5.454	4.738
Bruto gubitak (dobit prije oporezivanja)	-37.065	-26.382	-35.648	-28.395	-11.152	-16.251
Neto gubitak (dobit nakon oporezivanja)	-37.065	-26.382	-35.648	-28.395	-11.152	-16.251

Izvor: izrada autora

Tablica 27: Pokazatelji aktivnosti Bipe za razdoblje od 2012. do 2017. godine

NAZIV POKAZATELJA	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Koeficijent obrta ukupne imovine	0,99	1,15	1,15	1,20	1,40	1,51
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	1,86	2,07	1,99	1,84	2,24	2,31
Koeficijent obrta potraživanja	7,00	9,22	13,18	16,94	16,03	16,45
Trajanja naplate potraživanja u danima	52,15	39,60	27,70	21,54	22,77	22,19

Izvor: izrada autora

Kao što je već napisano poželjno je da su koeficijenti obrta što veći, a trajanje naplate potraživanja što kraće.

Koeficijent obrta ukupne imovine najveći je u 2017. godini što znači da je na jednu kunu imovine ostvareno 1,51 kuna prihoda. Najlošija vrijednost ostvarena je u 2012. godini kad je na 1 kunu imovine ostvareno 0,99 kune prihoda. Vidljiv je stalni rast pokazatelja kroz razdoblje što je dobro.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine je najveći u 2016. godini te je iznosio 2,24 što znači da je na jednu kunu kratkotrajne imovine ostvario 2,24 kune prihoda, a najniži je bio u 2015. godini kad je na jednu kunu kratkotrajne imovine ostvareno 1,84 kuna prihoda.

Koeficijent obrta potraživanja je bio najveći u 2015. godini te je ostvareno 16,94 kuna prihoda od prodaje na jednu kunu uloženu u potraživanja.

Vrijeme naplate potraživanja bi trebalo biti što manje jer pokazuje koliko uspješno poduzeće naplaćuje svoja potraživanja. Najbolji rezultat ostvaren je u 2015. godini kad je iznosio 21,54 dana za naplatu potraživanja, dok je u 2012. za to bilo potrebno 52,15 dana.

Tablica 28: Pokazatelji profitabilnosti Bipe za razdoblje od 2012. do 2017. godine

NAZIV POKAZATELJA	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Bruto marža profita	-20,96%	-11,06%	-13,77%	-8,20%	-1,63%	-2,74%
Neto marža profita	-20,96%	-11,06%	-13,77%	-8,20%	-1,63%	-2,74%
Pokazatelj neto rentabilnosti imovine (ROA)	-20,81%	-12,69%	-15,86%	-9,80%	-2,28%	-4,13%
Pokazatelj neto rentabilnosti kapitala (glavnice) (ROE)	-625,46%	-134,99%	-149,18%	-120,82%	-40,78%	-146,42%

Izvor: izrada autora

Po pravilu bi ovi pokazatelji trebali biti što veći.

S obzirom da je društvo u svim promatranim godinama ostvarivalo poslovni gubitak, nije bio obračunat porez na dobit pa se ne razlikuju vrijednosti bruto profitne marže i neto profitne marže. One su svim godinama negativne što znači da poduzeće nije uspješno u ostvarivanju zarade, odnosno ostvaren je gubitak. Najbolji rezultat ostvaren je u 2016. godini kad je gubitak iznosio 1,63%, dok je u 2012. godini ostvaren je najveći gubitak od 20,96%. Što se tiče promatranog razdoblja.

ROA pokazatelj je također negativan u promatranom razdoblju. U 2012. poduzeće ostvaruje gubitak od 20,81 na svaku kunu korištene imovine u 2012. dok je u 2016. rezultat bolji, no također je na gubitku od 2,28.

ROE pokazatelj je također negativan u svim promatranim godinama. Najgori rezultat ostvaren je u 2012. godini i iznosi gubitak od 625,46%, a najviši u 2016. godini kad iznosi -40,78%. Pokazuje prinos koji vlasnici ostvaruju na iznos svog financijskog uloga te je poželjno da bude što veći.

Tablica 29: Dobit po zaposlenom Bipe za razdoblje od 2012. do 2017. godine

DOBIT / BROJ ZAPOSLENIH	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Broj zaposlenih	244	321	356	412	493	575
Dobit / Gubitak (u tisućama kuna)	-37.065	-26.382	-35.648	-28.395	-11.152	-16.251
Dobit / Gubitak po zaposlenom	-151.905	-82.186	-100.134	-68.919	-22.620	-28.262

Izvor: izrada autora

Dobit po zaposlenom u svim promatranim razdobljima je negativna zato što je poduzeće ostvarivalo gubitak u svim promatranim godinama, a širilo poslovanje i zapošljavalo sve više radnika. Gubitak po zaposlenom je najmanji u 2016. godini te iznosi 22.620 kn dok je u 2012. godini ostvaren gubitak po zaposlenom u iznosu od 151.905 kn.

4.2 Usporedba dobivenih podataka tvrtke Müller s DM-om i Bipom

4.2.1 Pokazatelji profitabilnosti

S obzirom na H1 hipotezu, koja govori o profitabilnosti tvrtke Müller, radi usporedbe su izračunati pokazatelji profitabilnosti i za konkurente.

Iz tablice 21. 24. i 28. (Pokazatelji profitabilnosti tvrtke Müller, DM i Bipe) uočljivo je da Müller i DM imaju rezultate koji se isprepleću i konkuriraju, a Bipa ima dosta lošije pokazatelje.

Müller ima bolje pokazatelje u zadnje četiri godine promatranog razdoblja, a DM u prve dvije godine što se tiče neto i bruto marže profita.

Što se tiče stope povrata na ukupnu imovinu, ona je od 2012. do 2016. godine bolja kod DM-a, a u 2017. kod Müller-a, ovaj pokazatelj pokazuje sposobnost tvrtke da ostvari dobit korištenjem raspoložive imovine.

Rezultati povrata na ukupni kapital su kod DM-a veći od 2012. do 2014. dok su ti pokazatelji od 2015. do 2017. bolji kod Müller-a.

4.2.2 Pokazatelji aktivnosti

Tablica 30: Pokazatelji aktivnosti Müller-a, DM-a i Bipe za razdoblje od 2012. do 2017. godine

NAZIV POKAZATELJA	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Koeficijent obrta ukupne imovine Müller	2,61	1,78	2,03	2,15	2,04	2,60
Koeficijent obrta ukupne imovine DM	4,87	4,70	5,01	4,67	4,47	3,62
Koeficijent obrta ukupne imovine Bipa	0,99	1,15	1,15	1,20	1,40	1,51
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine Müller	6,30	6,83	7,30	7,15	6,02	6,56
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine DM	6,72	6,35	6,62	5,84	5,71	4,55
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine Bipa	1,86	2,07	1,99	1,84	2,24	2,31
Koeficijent obrta potraživanja Müller	33,36	48,74	48,78	57,23	61,37	62,73
Koeficijent obrta potraživanja DM	42,24	53,36	79,26	42,83	48,59	45,60
Koeficijent obrta potraživanja Bipa	7,00	9,22	13,18	16,94	16,03	16,45
Trajanja naplate potraživanja u danima Müller	10,94	7,49	7,48	6,38	5,95	5,82
Trajanja naplate potraživanja u danima DM	8,64	6,84	4,61	8,52	7,51	8,00
Trajanja naplate potraživanja u danima Bipa	52,15	39,60	27,70	21,54	22,77	22,19

Izvor: izrada autora

Kao što je već spomenuto poželjno je da su koeficijenti obrta što veći, a trajanje naplate potraživanja što kraće.

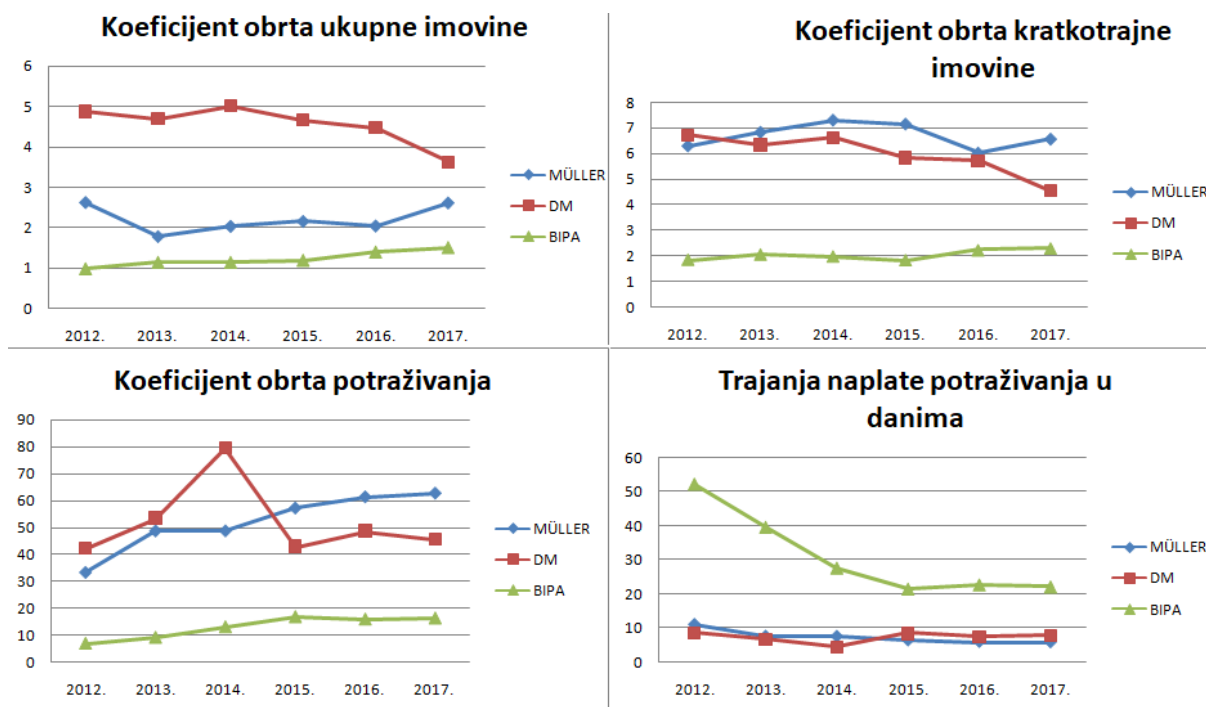
Iz tablice je vidljivo da DM u svim promatranim godinama ima najveći koeficijent obrta ukupne imovine, zatim slijedi Müller pa Bipa.

Rezultati koeficijenta obrta kratkotrajne imovine Müller-a i DM-a se isprepleću, odnosno Müller ima veće koeficijente u posljednje četiri godine, dok DM ima veće koeficijente u 2012. i 2013. godini. Bipa u svim godinama ima uvjerljivo najniže koeficijente.

Koeficijenti obrta potraživanja su veći kod Müller-a u posljednje tri godine promatranog razdoblja, a kod DM-a u 2012., 2013. i 2014. godini. Bipa i ovdje ima najniže rezultate što znači da je ostvarila najmanje prihoda na 1 kunu imovine.

Trajanje naplate potraživanja u danima je najmanje kod DM-a u prve tri promatrane godine, dok je kod posljednje tri promatrane godine, odnosno 2015., 2016., i 2017. godine taj broj dana naplate potraživanja najmanji kod Müller-a. Bipa u svim godinama ima najveći broj dana naplate potraživanja.

Hipoteza H2: Tvrtka Müller d.o.o. u promatranom razdoblju ostvaruje bolje pokazatelje aktivnosti od svojih konkurenata. Ova hipoteza se djelomično prihvaća jer se u usporedbi s Bipom ova hipoteza prihvaća, dok se u usporedbi s DM-om ova se hipoteza ne može niti prihvatiti niti odbaciti iz razloga što u nekim godinama promatranog razdoblja Müller ima bolje rezultate od DM-a i obrnuto.

Slika 2: Pokazatelji aktivnosti za Müller, DM i Bipu

Izvor: izrada autora

4.2.3 Dobit po zaposlenom

Tablica 31: Dobit po zaposlenom za Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine

DOBIT / BROJ ZAPOSLENIH	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Broj zaposlenih	597	711	819	906	1122	1369
Dobit (u tisućama kuna)	1.378	25.615	36.805	58.900	84.021	102.241
Dobit po zaposlenom	2.308	36.026	44.938	65.011	74.885	74.682

Izvor: izrada autora

Müller bilježi porast broja zaposlenih iz godine u godinu, razlog tome je širenje poslovanja i otvaranje novih poslovnica. Dobit raste iz godine u godinu, a dobit po zaposlenom bila je najveća 2016. godine i iznosila je 74.885 kn, dok je najniža bila 2012. godine sa 2.308 kn.

Tablica 32: Dobit po zaposlenom za Müller, DM i Bipu za razdoblje od 2012. do 2017. godine

DOBIT / BROJ ZAPOSLENIH	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Müller	2.308	36.026	44.938	65.011	74.885	74.682
DM	72.050	62.930	54.211	59.159	55.876	51.598
Bipa	-151.905	-82.186	-100.134	-68.919	-22.620	-28.262

Izvor: izrada autora

Iz prethodne tablice vidljiva je dobit po zaposlenom za konkurentske tvrtke Müller, DM i Bipu.

Na prvi pogled se zaključuje da Bipa ostvaruje gubitak u promatranom razdoblju dok Müller i DM konkuriraju. U prve tri godine promatranog razdoblja, odnosno od 2012. do 2014. DM ima bilježi veću dobit po zaposlenom, no od 2015. do 2017. veću dobit po zaposlenom bilježi Müller.

Müller najveću dobit po zaposlenom bilježi u 2016. godini u iznosu od 74,885 kn, DM u 2012. u iznosu od 72.050 kn.

Prema tome hipoteza H3: *Tvrtka Müller d.o.o. u promatranom razdoblju ostvaruje veću dobit po zaposlenom od svojih konkurenata*, djelomično se prihvaća. Odnosno ako bi se Müller usporedio samo s Bipom zaključilo bi se da se hipoteza prihvaća, a u usporedbi s DM-om se niti ne prihvaća niti odbacuje. Zaključak je da se u usporedbi s oba konkurenta hipoteza ne može niti prihvatiti niti odbaciti unatoč odličnim rezultatima koji su iz godine u godinu sve

bolji. DM je ostvarivao veću dobit po zaposlenom u prve tri promatrane godine nakon čega Müller ostvaruje veću dobit po zaposlenom od DM-a. Razlog leži u činjenici da je DM duže na hrvatskom tržištu, a Müller kraće, te mu je trebalo vrijeme da se uhoda i krene ostvarivati bolje rezultate.

Sljedeći grafikon prikazuje kretanje dobiti po zaposlenom za sve tri konkurentske tvrtke za promatrano razdoblje od 2012. do 2017. godine.

Grafikon 13: Kretanje dobiti po zaposlenom za Müller, DM i Bipu za razdoblje od 2012. do 2017. godine

Izvor: izrada autora

Iz grafikona se jasno vidi kretanje dobiti po zaposlenom za sve tri tvrtke kao što je opisano na prethodnoj stranici i izračunato u tablici 32.

5 ZAKLJUČAK

Ovim diplomskim radom poslovanje tvrtke Müller d.o.o. analizirano je na temelju financijskih izvještaja za razdoblje od 2012. do 2017. kako bi se utvrdila slika poduzeća za navedeno razdoblje, a temelji se na podacima iz bilance i računa dobiti i gubitka.

Analiza financijskih izvještaja tvrtke Müller provedena je horizontalnom i vertikalnom analizom te analizom putem financijskih pokazatelja likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti.

Također je napravljena usporedba s odabranim konkurentima DM-om i Bipom s obzirom na postavljene hipoteze.

U radu su postavljene tri istraživačke hipoteze.

- *H1: Tvrtka Müller d.o.o. bilježi profitabilnost poslovanja u čitavom promatranom razdoblju,*

Prema izračunu pokazatelja profitabilnosti ova se hipoteza djelomično prihvaća zbog toga što ROE (pokazatelj povrata na vlastiti kapital) ima negativan rezultat u 2012. i 2013. godini. U ostalim godina poduzeće ima odlične rezultate što daje do znanja da uprava učinkovito koristi raspoložive resurse.

- *H2: Tvrtka Müller d.o.o. u promatranom razdoblju ostvaruje bolje pokazatelje aktivnosti od svojih konkurenata,*

Ova se hipoteza također djelomično prihvaća. U usporedbi s Bipom ova se hipoteza prihvaća, dok se u usporedbi s DM-om ova se hipoteza ne može niti prihvatiti niti odbaciti iz razloga što u nekim godinama promatranog razdoblja Müller ima bolje rezultate od DM-a i obrnuto. Odnosno, Müller ima bolji koeficijent obrta ukupne imovine u svim razdobljima, koeficijent obrta kratkotrajne imovine je veći kod Müller-a u razdoblju od 2013. do 2017., dok je kod DM-a bolji u 2012. godini. Koeficijent obrta potraživanja je veći kod Müller-a u zadnje tri godine promatranog razdoblja, dok je kod DM-a veći u prve tri godine promatranog razdoblja. Broj dana za naplatu potraživanja je manji kod Müller-a u zadnje tri godine promatranog razdoblja, a kod DM-a u prve tri godine.

- *H3: Tvrtka Müller d.o.o. u promatranom razdoblju ostvaruje veću dobit po zaposlenom od svojih konkurenata*

Treća se hipoteza se djelomično prihvaća. Razlog leži u činjenici da je DM ostvario bolje rezultate u prve tri godine promatranog razdoblja, a Müller u posljednje tri godine promatranog razdoblja, dok je Bipa ostvarila gubitak u svim godinama promatranog razdoblja. Razlog lošijih rezultata Müller-a u prve tri godine promatranog razdoblja leži u činjenici da je DM duže na hrvatskom tržištu, a Müller kraće, te mu je trebalo vrijeme da se uhoda i krene ostvarivati bolje rezultate.

Iz rezultata istraživanja vidljivo je da Müller na hrvatskom tržištu ostvaruje dobre rezultate te je za očekivati daljnje širenje poslovanja.

Rezultati dobiveni u ovom radu daju sliku stanja tvrtke Müller d.o.o. te mogu poslužiti svim zainteresiranim korisnicima, kako internim tako i eksternim, kao što su potencijalni investitori, ulagači, analitičari, vladina i nevladina tijela.

LITERATURA

Knjige:

1. Aljinović Barać, Ž.: Računovodstvo novčanih tijekova, nastavni materijali s predavanja, Ekonomski fakultet Split, akademska godina 2016./2017.
2. Bahovec, V., Erjavec, N. (2009.): Uvod u ekonometrijsku analizu, I. Izdanje, Element, Zagreb
3. Belak, V. (1995.), Menadžersko računovodstvo, RRiF, Zagreb
4. Bolfek, B., Stanić, M., Knežević, S. (2012.) : Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Veleučilište u Slavonskom Brodu
5. Buble, M. (2006.): Osnove menadžmenta, Sinergija, Zagreb
6. Grubišić, D. (2013.): Poslovna ekonomija, III. izdanje, EF Split, Split
7. Gulin, D., Petričević, H., Tušek, B., Žager, L. (2012.): Poslovno planiranje, kontrola i analiza, Drugo, izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
8. Jurun E., Ratković, N. (2017.): Poslovna statistika s primjerima u Microsoft Excelu, Split
9. Jurun, E. (2007): Kvantitativne metode u ekonomiji, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet, Split
10. Kmenta, J. (1997.): Počela Ekonometrije, II. izdanje, Mate d.o.o., Zagreb
11. Pivac, S. (2010): Statističke metode (predavanja, diplomski studij, kolegij „Statističke metode“), e-nastavni materijal, Split
12. Rozga, A. (2009.): Statistika za ekonomiste, V. izdanje, Ekonomski fakultet Split, Split
13. Skupina autora (2014.): Računovodstvo poduzetnika s primjerima knjiženja, RRiF, Zagreb
14. Šošić, I. (2004.): Primijenjena statistika, Školska knjiga, Zagreb,
15. Šošić, I. (2006.): Primijenjena statistika, II. izmijenjeno izdanje, Školska knjiga, Zagreb
16. Vidučić, Lj. (2008.): Financijski menadžment, VI. izdanje, RRIF Plus, Zagreb
17. Vidučić, Lj. (2012.): Financijski menadžment, VIII. izdanje, RRIF Plus, Zagreb
18. Vidučić, Lj., Pepur, S., Šimić Šarić, M. (2015.): Financijski menadžment, IX. izdanje, RRiF Plus, Zagreb

19. Vujević, I. (2005.): Financijska analiza u teoriji i praksi, Ekonomski fakultet, Split
20. Vujević, I. (2005.): Financijska analiza, II. izdanje, EFST, Split
21. Welsh G.A., Short D.G. (1987.): Fundamentals of Financial Accounting, Irwin, Homewood, Illinois
22. Zelenika, R. (2000.): Metodologija i tehnika izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet u Rijeci, Rijeka
23. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S, Žager, L. (2008.): Analiza financijskih izvještaja, II. prošireno izdanje, Masmedia, Zagreb
24. Žager, K., Žager, L. (1999.): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb

Časopisi:

1. Bakran D., Gulin D., Hladika M., Milčić I. (12/2017): Računovodstvo i financije, HZ RIF, Zagreb
2. Helfert E. A. (1997.) Tehnike financijske analize, Sedmo izdanje, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
3. Računovodstvo i financije (siječanj 2019.), Hrvatska zaklada računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
4. Računovodstvo i Revizija i Financije ,(1/2019.) sastavljanje financijskih i poreznih izvještaja za 2018. godinu, prilog časopisa RRiF
5. Računovodstvo revizija i financije, mjesečnik za poslovnu praksu (ožujak 2019)., RRiF plus d.o.o.

Izvori s interneta:

1. Analiza financijskih izvješća: http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/Jurjec_Analiza-financijskih-izvje%C5%A1ataja-pomo%C4%87u-financijskih-pokazatelja.pdf
2. Analiza financijskih izvještaja pomoću financijskih pokazatelja: http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/Jurjec_Analiza-financijskih-izvje%C5%A1ataja-pomo%C4%87u-financijskih-pokazatelja.pdf
3. Bipa: <https://www.bipa.hr/o-nama>
4. DM: https://www.dm-drogeriemarkt.hr/hr_homepage/o_nama/

5. Fina: <https://www.fina.hr/-/blizi-se-30-travnja-rok-za-predaju-godisnjeg-financijskog-izvjestaja-za-2018-godinu-za-statisticke-i-druge-potrebe>
6. Fina javna objava: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/>
7. Financijska analiza: http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf
8. Financijski pokazatelji, preuzeto s: <http://recupero.com.hr/blog-objava/financijski-izvjestaj-izvjestaj-o-novcanom-toku-izvjestaj-o-promjeni-vlasnicke-glavnice/>
9. Financijski pokazatelji: <https://profitiraj.hr/financijski-pokazatelji-pokazatelji-likvidnosti/>
10. <http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf>,
11. <https://progressive.com.hr/component/content/article/62-kolumne/5527-trino-pozicioniranje.html>
12. Kako analizirati financijske izvještaje: <https://profitiraj.hr/kako-analizirati-financijske-izvjestaje/>
13. Metode znanstvenih istraživanja:
http://www.unizd.hr/portals/4/nastavni_mat/1_godina/metodologija/metode_znanstvenih_istrazivanja.pdf
14. Müller: <https://www.mueller.hr/pocetna-stranica.html>
15. Narodne novine: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_10_95_2052.html
16. Računovodstvo i financije: <http://rif.hr/e-izdanje/rif/48/#zoom=z>
17. Upotrebljivost bilješki uz financijske izvještaje: <https://www.bib.irb.hr/410368>
18. Vertikalna i horizontalna analiza, preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/84754>
19. Žugaj, M. (1979.): Metode analize i sinteze, preuzeto s: <https://hrcak.srce.hr/81266>

POPIS TABLICA

Tablica 1: Prikaz skraćene bilance:	12
Tablica 2: Skraćeni prikaz računa dobiti i gubitka (za razdoblje jedne izvještajne godine)	15
Tablica 3: Postupak izračunavanja pokazatelja likvidnosti:	20
Tablica 4: Postupak izračunavanja pokazatelja zaduženosti:	21
Tablica 5: Postupak izračunavanja pokazatelja aktivnosti:	23
Tablica 6: Postupak izračunavanja pokazatelja ekonomičnosti:	24
Tablica 7: Postupak izračunavanja pokazatelja profitabilnosti:	25
Tablica 8: Skraćena bilanca tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	30
Tablica 9: Skraćeni prikaz računa dobiti i gubitka tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	33
Tablica 10: Apsolutna promjena bilance tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	36
Tablica 11: Relativna promjena bilance tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	37
Tablica 12: Apsolutna promjena računa dobiti i gubitka tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	40
Tablica 13: Relativna promjena računa dobiti i gubitka tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	41
Tablica 14: Vertikalna analiza bilance tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine.	43
Tablica 15: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	45
Tablica 16: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka II. tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	46
Tablica 17: Pokazatelji likvidnosti tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	46
Tablica 18: Pokazatelji zaduženosti tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	48
Tablica 19: Pokazatelji aktivnosti tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	49
Tablica 20: Pokazatelji ekonomičnosti tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	51
Tablica 21: Pokazatelji profitabilnosti tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine.	52
Tablica 22: Podaci iz bilance i računa dobiti i gubitka DM-a potrebni za izračun pokazatelja aktivnosti za razdoblje od 2012. do 2017. godine	55
Tablica 23: Pokazatelji aktivnosti DM-a za razdoblje od 2012. do 2017. godine	55

Tablica 24: Pokazatelji profitabilnosti DM-a za razdoblje od 2012. do 2017. godine.....	56
Tablica 25: Dobit po zaposlenom DM-a za razdoblje od 2012. do 2017. godine.....	57
Tablica 26: Podaci iz bilance i računa dobiti i gubitka potrebni za izračun pokazatelja aktivnosti i profitabilnosti Bipe za razdoblje od 2012. do 2017. godine	58
Tablica 27: Pokazatelji aktivnosti Bipe za razdoblje od 2012. do 2017. godine	58
Tablica 28: Pokazatelji profitabilnosti Bipe za razdoblje od 2012. do 2017. godine.....	59
Tablica 29: Dobit po zaposlenom Bipe za razdoblje od 2012. do 2017. godine.....	60
Tablica 30: Pokazatelji aktivnosti Müller-a, DM-a i Bipe za razdoblje od 2012. do 2017. godine	61
Tablica 31: Dobit po zaposlenom za Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine.....	63
Tablica 32: Dobit po zaposlenom za Müller, DM i Bipu za razdoblje od 2012. do 2017. godine	63

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1: Kretanje aktive i pasive tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	31
Grafikon 2: Kretanje dugotrajne i kratkotrajne imovine, dugoročnih i kratkoročnih obveza tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	31
Grafikon 3: Kretanje ukupnih prihoda i rashoda tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	34
Grafikon 4: Kretanje dobiti tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine.....	34
Grafikon 5: Kretanje dugotrajne i kratkotrajne imovine tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	38
Grafikon 6: Kretanje dugoročnih i kratkoročnih obveza tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	39
Grafikon 7: Kretanje najznačajnijih stavki aktive prema udjelu u ukupnoj aktivnosti tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine.....	44
Grafikon 8: Kretanje najznačajnijih stavki pasive po udjelu u ukupnoj pasivi tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	45
Grafikon 9: Kretanje pokazatelja likvidnosti tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	47

Grafikon 10: Kretanje pokazatelja zaduženosti tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	49
Grafikon 11: Kretanje pokazatelja aktivnosti tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	50
Grafikon 12: Kretanje pokazatelja ekonomičnosti tvrtke Müller za razdoblje od 2012. do 2017. godine	52
Grafikon 13: Kretanje dobiti po zaposlenom za Müller, DM i Bipu za razdoblje od 2012. do 2017. godine	64

POPIS SLIKA

Slika 1: Temeljni financijski izvještaji	10
Slika 2: Pokazatelji aktivnosti za Müller, DM i Bipu	62

SAŽETAK

Cilj ovog rada bio je analizirati financijske izvještaje tvrtke Müller d.o.o. kako bi se utvrdila financijska uspješnost poslovanja. Napravljena je analiza financijskih izvještaja za razdoblje od 2012. do 2017. godine.

Za utvrđivanje uspješnosti poslovanja provedene su vertikalna i horizontalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka za promatrano razdoblje. Radi postizanja bolje kvalitete analize poslovanja koristili su se i financijski pokazatelji. Analizirani su pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti. Postavljene su hipoteze koje su ispitane i komentirane.

Na posljetku je provedena usporedba tvrtke Müller d.o.o. s konkurentima DM-om i Bipom s obzirom na postavljene hipoteze. Izračunati su i uspoređeni pokazatelji aktivnosti, profitabilnosti te dobit po zaposlenom.

Ključne riječi: pokazatelji uspješnosti poslovanja, statistička analiza financijskih izvještaja, usporedna analiza.

SUMMARY

The purpose of this thesis is to analyze the structure of financial reports of Müller d.o.o. in order to determine financial efficacy of the company. Financial reports have been analyzed for the observed period from 2012. to 2017.

To determine financial efficacy, a number of analyses have been used; primarily horizontal and vertical analysis of balance statements, as well as financial indicators analysis. Some of the indicator include: liquidity, debt, activity, economics and profitability.

Previously set hypotheses were tested and interpreted.

Finally, a comparison was made between Müller d.o.o and competing companies DM and Bipa, in regard to set hypotheses.

Indicators that were analyzed parallely include activity, profitability and profit per employee.

KEYWORDS: Statistical analysis of financial reports, business efficacy indicators, comparative analysis.